

KESKENY ÚT

A KÁROLYI GÁSPÁR TEOLÓGIAI ÉS MISSZIÓI INTÉZET LAPJA • VIII. ÉVFOLYAM, 35. SZÁM, 2005. SZEPTEMBER

MOST ÉS AKKOR

A HITRŐL...

**MIÉRT ADTUK FEL
A HARCOT? (1.)**

ESKÜSZÜNK VAGY NEM ESKÜSZÜNK?

A GYÜLEKEZET GAZDAG CSALÁDJA

MA VAN AZ ÜDVÖSSÉG NAPJA

IGAZI SZERETET

TISZTELJED AZ URAT!

**A TANÁCS ELFOGADÁSA
ÉS A KERESZTYÉN EMBER**

A SÁTÁN BOLDOGMONDÁSAL...

„BIZONYSÁGTÉTEL”

INNEN – ONNAN

**HOGYAN TEGYÜNK TÖNKRE EGY
IMAKÖZÖSSÉGET?**

ERDÉLY ROMLÁSÁNAK OKAIRÓL

A NAGY KÖVEK

KESKENY ÚT

Keresztyén folyóirat.

Kiadja:
**KÁROLYI GÁSPÁR TEOLÓGIAI
ÉS MISSZIÓI INTÉZET**

3527 Miskolc, Kartács u. 1

Tel.: 46/412-558

Fax: 46/507-736

E-mail: kgtmi@axelero.hu

<http://www.reformatus.org>

Szerkesztő: Bagoly Gyula

MOST ÉS AKKOR

(1Kor 13,8-13)

Egy dolgot azonnal felfedezhetünk az Igénkben, mégpedig azt, hogy Pál apostol szembe helyez vagy párhuzamba állít két dolgot, amire két időhatározóval utal: MOST és AKKOR. Azt a nem könnyű kérdést kell eldöntenünk, hogy mire vonatkozik a most és mire vonatkozik az akkor. Úgy fogjuk ezt eldönteni, hogy megvizsgáljuk az előzményeket, a szövegkörnyezetet és megpróbáljuk eldönteni, hogy mit jelenthet a rész szerint és a teljesség kifejezés.

Először is azt kell meglátnunk, hogy Pál apostol a szeretet kiválóságáról értekezik a korintusi gyülekezetnek. Azt mondja előljáróban az apostol, hogy sem az ékes beszéd, sem a különböző nyelveken való szólás, sem a jövődőlés, sem a titkok megfejtése vagy a nagy teológiai ismeretek, sem a csodák cselekvése, de még az adakozás vagy éppen a mártíromság sem ér semmit a szeretet nélkül. Ezek után bemutatja nekünk, hogy miért is olyan fontos a szeretet, és csodálatosan felvázolja számunkra a szeretet tulajdonságait: türelmes, istenfélő, elégedett, szerény, alázatos, illedelmes, önzetlen, szelíd, megbocsátó, igazságos (nem örül a hamisságnak, de együtt örül az igazsággal), jóindulatú, bizalmas (nem kételkedő), reménykedő és türelmes (mindent eltűr). A felsorolást elolvastva, megértjük a szeretet kiválóságát.

Fontos még egy dolgot észrevennünk előljáróban, amit az apostol a szeretetről mond, és pedig azt, hogy a szeretet soha el nem fogy. Nem gondolom, hogy itt azt kellene értenünk, hogy ez a 'soha' az örökkévalóságra vonatkozna (nem mintha a mennyben nem volna szeretet, hiszen ott van Isten, aki a szeretet), mert az örökkévalóság az időn túl van, a soha viszont egy idő általi behatároltságra utal. Csak az időre vonatkozóan mondhatjuk azt, hogy soha, vagy mindig, az örökkévalóságban viszont nincs idő. Tehát ebből nem azt következtetjük, hogy a mennyben nincsen szeretet, hanem azt

hogy Pál apostol az időben történő dolgokról beszél. Azt mondja, hogy vannak dolgok, amelyek (az időben) megszűnnek, s ehhez képest a szeretet nem szűnik meg (az időben sem). Mondhatnánk így: amíg idő lesz, addig szeretet is lesz; de vannak dolgok – jövődőlés, nyelvek – melyek eltöröltetnek még az időben. A szeretet soha el nem fogy, az előbb említett dolgok viszont elfogynak, megszűnnek egy bizonyos idő után.

Az apostol, hogy a szeretet kiválóságát jobban bemutassa, arról ír a korintusiaknak, hogy azok az ajándékok, amelyeknek a használatával ők visszaélnék – különösen a nyelveken szólás – ideiglenesek, ezzel szemben a szeretet soha el nem fogy; most sem és akkor sem. De azok az ajándékok, amelyekről beszél, azok elfogynak. Mikor? Nos, AKKOR.

A továbbiakban arra keressük a megoldást, hogy mikor van a MOST és mikor van az AKKOR. Egy biztos: a rész szerint való jelenti a MOSTani időt, a teljesség jelenti az AKKORI időt. A mostani időt továbbá a kiskorúság és a homályos látás jellemzi, az akkori időt pedig a nagykorúság és a színről-színre való látás. Az is biztos, hogy mind a *rész szerinti* mind a *teljesség* az ismeretre vonatkozik. Milyen ismeretre? Ha pusztán az Isten dolgainak jobb megismerésére vonatkozna, akkor az a kérdés merül fel bennünk, hogy miért töröltetne el (akár itt a földön, akár a mennyben)? Ha valamit az Úr megismertetett velünk, miért törölné el/ki belőlünk azt az ismeretet. Nyilván akkor tenné azt, ha az az ismeret érvényét veszítené és valami másra szeretne megtanítani. Viszont Istenben nincsen változás, tehát az Őtőle szerzett ismeretben sem lehet változás, így viszont nincs miért eltöröltessen az, amit Isten előbb kijelentett. Tehát, itt nem egy szubjektív, ember által megszerzett ismeretről van szó, hanem egy objektív ismeret forrásról, vagyis a kijelentésről, ami lehet rész szerint való, de lehet teljes is (attól füg-

gőn, hogy MOST van, vagy AKKOR). Ahhoz, hogy megtudjuk, mikor van a MOST és mikor van az AKKOR, azt kell megértenünk, hogy mit jelent a rész szerint való és a teljesség, továbbá hogy mit világít meg a két illusztráció.

Mi a rész szerint való?

A rész szerint valóhoz tartozik – amint Igékből látjuk – a prófétálás és az ismeret. Érdekes, a nyelveket még a rész szerint valóba sem foglalja bele az apostol, meglátjuk később, hogy miért. Ez az ismeret a kijelentésre kell, hogy vonatkozzon, mivel ez és a többi lelki ajándék volt akkor a kijelentés eszköze, hiszen nem volt még teljes Szentírás. Sajnos, mi nem tudjuk átérezni azt a helyzetet, amit az első századbéli keresztyének átéreztek, mivel mi abból indulunk ki, hogy előtünk van a teljes Szentírás. Náluk ez nem így volt. Ha a levelek gyülekezetről gyülekezetre vándoroltak is, mégis mindig csak egy-egy részét hallhatták vagy olvashatták a kijelentésnek.

Ezekre – nyelvek, prófétálás, ismeret (a kijelentés jellegű) – addig van szükség, amíg eljön a teljesség. Tehát ezek az ajándékok ideiglenesek. A nyelv megszűnik, az utóbbi kettő érvényét veszíti. Ez a pontos értelme Igénknek. Ha a nyelvteni formáját megvizsgáljuk a szavaknak – megszűnnek és eltörölnetnek – azt látjuk, hogy a nyelvek megszűnésében az eredetiben medium (visszaható) formát találunk, ami azt jelenti, hogy a nyelvek önmagukat megállítják, még mielőtt a teljesség eljön; a prófétálás és az ismeret megszűnésében passzív alakot használ, ami azt jelenti, hogy ez a kettő le lesz állítva, ami-

kor a teljesség eljön. Tehát, a nyelvek leállítják magukat, *mielőtt* a teljesség eljön, a másik két ajándék pedig érvényét veszíti, *amikor* eljön a teljesség. Tehát, a nyelvek már rég nincsenek akkor, amikor a prófétálás érvényét veszíti, mivel eljött a teljesség. Ha a prófétálás és az ismeret a kijelentésre vonatkozik, ami csak részlegességet jelent, akkor a teljesség is a kijelentésre kell, hogy utaljon, ami azt jelenti, hogy mielőtt a teljesség (teljes kijelentés) eljön a nyelvek leállítják magukat, és mikor megérkezik a teljes kijelentés a prófétálás érvényét veszíti, mert nem lesz rá szükség. A prófétálás ugyanis csak helyettesítette a kijelentést, de amikor a kijelentés teljes lett, a funkciója megszűnt. Ha tehát nincs prófétálás, akkor nyelveken szóolás sincs, mert az még a prófétálás előtt megállt. Igazából azt kell megértenünk, hogy mikor veszítette érvényét a prófétálás és a kijelentés jellegű ismeret? Mert ha ezek érvényét veszítették, akkor egyértelmű, hogy a nyelvek is megszűntek. Mielőtt a teljesség megérkezik a nyelvek megszűnnek, s mikor megérkezik a teljesség, a prófécia és a kijelentés jellegű ismeret is érvényét veszíti. Mivel prófécia már nincs, ezért nyelvek sincsenek.

Az ismeret nem jelenthet egy szubjektív istenismeretet, mivel a mennyben az Istenről szerzett ismeretünk nem törölnet el, hanem kiegészül, mondjuk úgy: teljessé lesz. De itt most nem a mi ismeretünkről van szó, hanem az ismeretünk forrásáról, a kijelentésről.

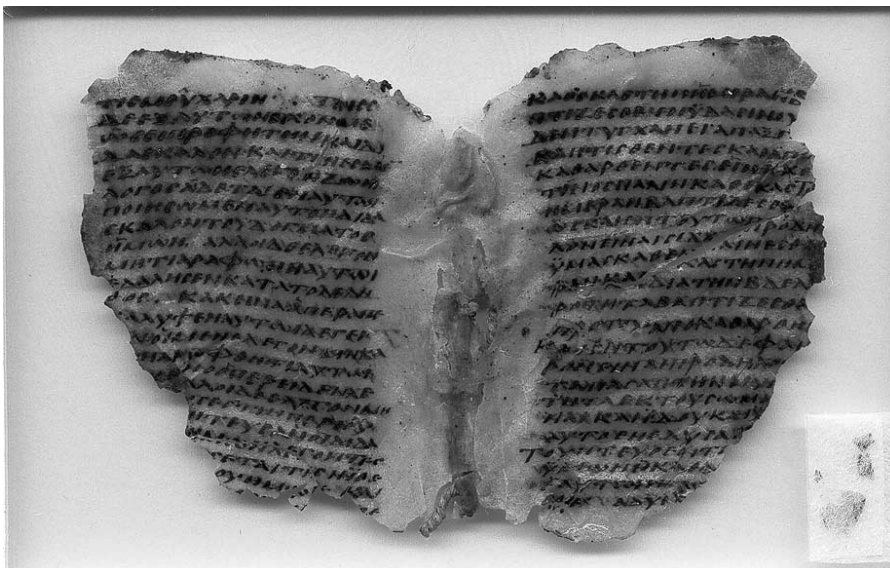
A részlegesre vonatkozóan igénk két illusztrációt használ: gyermekkor állapota és a tükör általi látás állapota. Ne feledjük el, mind a két illusztráció a részleges pró-

fétálásra és ismeretre vonatkozik. Sehol sem jelezte az apostol, hogy más témára – a földi és a mennyei állapotok közti különbség bemutatására – ugrott volna át. Nem távolodhatunk el a szövegkörnyezettől, de ha itt a földi és mennyei állapotokra vonatkoztatjuk az apostol szavait, pont ezt tesszük, figyelmen kívül hagyjuk mindazt, amit az apostol már elmondott. Ha eddig a kijelentésről beszélt, akkor az illusztrációt miért használna valami másra. A kontextusból tehát világosnak kell lennie, hogy mi az illusztráció használatának a célja. Mit hivatott illusztrálni ez a két hasonlat? Azt, amiről eddig beszélt, ti. a kijelentést, vagy valami egészen más dolgot? A hermeneutika – Biblia értelmezés – szabályai szerint csak azt mondhatjuk, hogy ez a két hasonlat az eddigi tanítást mutatja be. Olyan részleges kijelentés tehát, mint a gyermekkor állapota, fejletlen, növekedésben levő, kialakulóban levő. Ilyen a prófétálás is, növekedése még nincs befejezve. A második illusztráció is erre utal. Ha bemegyünk a fürdőszobába reggel, nem értjük meg Pál apostolt, amikor azt írja, hogy tükör által homályosan látunk, hiszen a mi tükrünkben tisztán látunk (hacsak nem vagyunk nagyon álmosak). Ezt a hasonlatot azonban be kell helyezni az akkori korba, amikor fémből készült tükrökben szemlélték magukat. Ez majdem olyan, mint ha egy kifényezett alumínium lemezben vizsgáljuk ábrázatunkat. Lényegét tekintve viszont ugyanaz a mondanivaló: a kijelentés még nem „tökéletes”, azaz nem teljes, nem egész.

Mire vonatkozik a teljesség?

Nos, ha a részleges a kijelentésre vonatkozik – s mivel a prófétálásra és az ismeretre utal, ezért csak a kijelentést jelentheti – akkor a teljességnek is a kijelentésre kell utálnia. Csak így beszélhetünk párhuzamról. Mert ha itt nem a kijelentésről beszél, akkor nem áll a párhuzam. Ha itt a mennyről beszél, akkor azt kell bizonyítani, hogy a részlegességben a földről beszélt. Egyébként megszűnik az összehasonlítás. De mivel az első részben a prófétálásról és a kijelentés jellegű ismeretről szólt, ezért a második részben – a párhuzam másik részében – is ugyanarról, vagyis a kijelentésről szól.

A görög *teleion* kifejezés nem a tökéletességre, hanem a teljességre vonatkozik. A mennyei állapotról azonban nem csak azt lehet elmondani, hogy teljes, hanem azt is, hogy tökéletes. A teljesség kifejezés itt semleges nemű, tehát nem vonat-

kozhatik személyre, nem vonatkozhatik Jézus Krisztus visszajövetelére.

Az illusztrációk itt is csak a kijelentést világítják meg. Az első a férfiú kor, amiről máshol is olvasunk az Igében: „Míg eljutunk mindnyájan az Isten Fiában való hitnek és az Ő megismerésének egységére, érett férfiúságra, a Krisztus teljességével ékeskedő kornak mértékére” (Ef 4,13). Ha a szöveggörnyezetet megvizsgáljuk, az efézusi levélben sem a megdicsőült állapotot érti az érett férfiúság alatt, hanem a keresztyén érettséget, stabilitást, ami védelmet jelent a különböző tanítások szeleivel szemben. A teljesség érettséget jelent, jelen esetben a kijelentés kiforrottságát, teljességét. (Ne feledjük: az illusztráció még mindig ugyanazt a témát szemlélteti). Más igehely: Zsid 5,12-14. A második illusztrációban is azt kell szem előtt tartanunk,

hogy ez egy illusztráció, ami valami egyébről szól, s az illusztráció sohasem önmagáért van. Ha a tükör általi látás egy jelképes beszéd, akkor a színről-színre való látás is az kell, hogy legyen. Ha ezalatt a mennyet értjük, akkor ez alapján fogjuk értelmezni az egész szöveggörnyezetet, ahelyett, hogy a szöveggörnyezet alapján értelmezzük ezt az igeverset. (A színről-színre, vagy szemtől-szembe határozói kifejezés tárgy nélküli, nem vonatkozhat valakinek az arcára.)

Röviden: ha a rész szerint való a kijelentésre vonatkozik, akkor a teljesség is a kijelentésre vonatkozik. Továbbá, a két illusztráció ugyanezt a részleges ill. teljes kijelentést hivatott illusztrálni. MOST még nem teljes a kijelentés, AKKOR viszont teljes lesz. A MOST tehát részleges kijelentés időszakát, az AKKOR pedig a teljes kijelentés időszakát jelenti.

A 13. vers méginkább segít a rész megértésében, mert azt mondja, hogy most azért megmarad a hit, remény, szeretet. Ez azt jelenti, hogy a prófétálás és az ismeret nem marad meg (nem is beszélve a nyelvekről), de nem a mennyben töröltetik el, hanem már itt a földön, hiszen a mennyben a hit és a remény látásra és beteljesülésre változik. A hit és a remény tehát nem marad meg a mennyben. Ebből is látjuk, hogy Pál a földi időkről beszél.

Azt azonban ne felejtjük el, hogy mi volt Pál eredeti célja. Az ti. hogy bemutassa a szeretet kiválóságát. Bárkivel bármiről beszélgetünk, ne felejtjük el, hogy az ismeret felfuvalkodottá tesz, a szeretet viszont épít. Törekedjünk tehát a legkiválóbb ajándékra, a szeretetre.

Sikó Mihály

A HITRŐL...

„Az igazi, élő hit, amelyet a Szentlélek jerjeszt a szívben, nem lehet tétlen...”

Luther

„A hit nem egy távoli szemlélő, hanem Krisztus buzgó befogadója...”

Kálvin

„A hit megmutatja, hogy Isten egy édes Atya, míg a hitetlenség azt mutatja, hogy Ő egy kegyetlen Bíró... A hit szilárdan kapaszkodik Isten szavában, míg a hitetlenség ide-oda kapkod... A hit ismeri Istent, a hitetlenség viszont nem... A hit megment, a hitetlenség viszont kárhozzat... A hit Istent, és az Ő cselekedeteit magasztalja, a hitetlenség viszont magát, és saját cselekedeteit...”

Patrick Hamilton

„Isten, a mi Atyánk, mindeneket a hitől tett függővé; akinek van hite, mindennel rendelkezik, akinek pedig nincs, annak semmije sem lesz...”

Luther

„Nem hit és cselekedetek, nem is hit vagy cselekedetek, hanem hit, amely cselekszik...”

Anonymus

„Amíg az emberek nem hisznek Krisztusban, legjobb cselekedeteik is nem emberek dicsőséges bűnöknél...”

Thomas Brooks

„A lélek a test élete, a hit a lélek élete, Krisztus a hit élete...”

John Flavel

„Az élő hit által, mint valami éren és csurgó csatornán, a Krisztusbul, mint minden jóknak kútfejéből (ki lakozik hit által a mi szíveinkben) származik és folydogál a mi lelkeinkben természet felett való kegyelembéli hathatóság, megújult cselekedetekre vezető erő, és minden lelki jóra kész hajlandóság, s egyszersmind alkalmatosság...”

Csúzi Cseh Jakab

„Hittel megyek Krisztushoz hitért...”

Thomas Adams

„Egy kis igaz hit a lelketet a mennyországba juttatja, a nagy hit viszont a mennyországot hozza le a lelkedbe...”

Moody

„A hit a legsötétebb éjszakában is meggyújthat egy gyertyát...”

Sangster

„A Krisztusba és az Ő igazságosságába vetett igaz hit, önelégességünk romjain, és személyes kiválóságaink halála után jelentkezik...”

James Hervey

„Aki mindenből hisz egy keveset, végül semmit sem hisz...”

Spurgeon

„A Szentírás nem tud olyan hitről, amely nem munkál engedelmességet, mint ahogy olyan engedelmességről sem tud, amely nem hitből táplálkozik. Ez a kettő az érem két oldala, melyek nem létezhetnek egymás nélkül...”

A. W. Tozer

„Minél többet tudunk Istenről, annál bátrabban hagyatkozunk Rá... Minél többet tudunk teológiából, annál egyszerűbb és bizalmasabb a mi hitünk...”

J. G. Machen

„A hit nem a te kitérésod Isten mellett, hanem Isten kitérésa melletted. Ő pedig mindvégig kitart!...”

E. Stanley Jones

(Válogatta és fordította: Szőke Imre)

MIÉRT ADTUK FEL A HARCOT? (1.)

A lelkekért folytatott harc minden keresztyén ember elméjét és szívét mélyen érintő kérdés kellene, hogy legyen, hacsak nem túlzottan önelégült lelkileg. Ez a cikk az alábbi kérdést feszegeti: életünkkel tükrözzük-e az evangelizálás harcias módját, úgy, ahogyan ezt az Újszövetség leírja, s úgy tekintünk-e önmagunkra, mintha háborúban lennénk, s az emberek lelkéért szállnánk harcba? Akár ezt a címet is adhatnánk ennek a cikknek: Beszélhetünk-e valódi kálvinizmusról ma Nagy-Britanniában? Hasonlítunk-e elődeinkre, különösen azokra, akik a reformáció korában, az ébredések idején vagy olyan időszakban éltek, mikor tapasztalható volt az egyház növekedése?

Szomorú azt látni, hogy a kálvinisták ma általában nem vállalják fel, hogy részt vegyenek a lelkekért folytatott harcban. A református egyházakban ritkán lehet hallani különleges, meggyőző erejű prédikációkat és az sem gyakori, hogy komoly munkát végeznék annak érdekében, hogy elérjék az ismerőseinket az evangélium üzenetével. Ennek eredményeképpen a gyülekezetek folyamatosan hanyatlanak, s mostanra már kitört a pánik. Néhány református egyház fejvesztve fordult az érzelmet megcélzó egyházak alapítóihoz tanácsért, hogy mutassák meg, hogyan lehet felrázni az egyházat, ismertessék meg velük az Istent dicsőítő új szokásokat és tanítsák meg nekik istentiszteleti énekeiket, hadd építsék be azokat a református énekeskönyvekbe és az istentiszteleti rendbe.

Jól ismert reformátusok egy új világ felé nyitnak utat. Azok, akik néhány évig szélsőséges puritánok voltak, most féltakarizmatikusok lettek. A pánik észrevehető.

A következőkben bátorítsanak minket azok a bibliai részek, amelyek a katonai hadviselés nyelvezetét használják, azt illusztrálva, hogy mit jelent elveszett lelkeket megnyerni Krisztusnak. Úgy látjuk, ez hiányzik a mai brit kálvinizmusból. Egy következő cikkben pedig meg fogjuk vizsgálni a keresztyén háború megvalósulását egy ismert múltbeli egyház példáján keresztül.

A háború nem más, mint katonai előrenyomulás, valamint élénk és könnyörtelen kampány folytatása területhódítás érdekében. E fő célkitűzés hiányában a fontos, történelmi jelentőségű csatákat mindig elveszítették. Például 1940-ben,

mikor az olaszok Németország oldalán beléptek a háborúba, Mussolini gőgösen beszélt arról a tervéről, hogy utat nyisson egészen a Nílusig. Öt jól felszerelt alakulattól álló hatalmas katonai erőt küldött a brit és az indiai csapatok által védett egyiptomi határhoz. Az olasz parancsnok, Graziani marsall azt a parancsot adta ki ennek a hatalmas erőnek, hogy nyomuljanak előre. A szövetségeseknek valamivel több, mint két alakulat állt rendelkezésükre, így az olaszok jelentős létszámfőlényben voltak, s légi erejük is a brit légierő ötszöröse volt.

Richard O'Connor tábornok, a britek parancsnoka elhűlve tapasztalta, hogy az olasz sereg 50 mérföldes előrenyomulás után hirtelen megállt. Az előrekúszó felderítő tisztek elé, távcsöveiken keresztül, elképesztő látvány tárult. Olasz munkások és mérnökök ezrei ástak fedezéket és emeltek hosszútávúnak látszó erődítményeket, és még egy nagy vízvezeték is lefektettek. Az egyik főhadnagy ezt üzentte rádióon: olyan, mintha az olaszok végleg letelepedtek volna itt. A Nílushoz vezető út terve tehát megdőlt.

Az akkori parancsnok, O'Connor tábornok, aki 40 évesen a legfiatalabb brit tábornok volt, támadásra szánta el magát, és gyorsan előrenyomult. Egyszer egy korai reggelen, napfelkeltekor a brit és indiai csapatok maximális erővel támadtak, s az őrszemek kivételével minden olaszt az ágyban találtak, a szakácsok pedig éppen a reggelit készítették. A csata csaknem két teljes napig tartott, és a szövetséges tankok és a gyalogság könnyű győzelmével fejeződött be. Több mint

20 000 olasz katonát ejtettek fogságba, valamint számtalan borosüveget és spagetti hegyet koboztak el. (Erről szívesen mesélnek a háború történetírói.)

Mi vagy ki volt tehát a probléma oka, mely megállította az olasz offenzívát? Parancsnokuk, Graziani marsall! Ugyanis nem harcolt, csak előrevonultatta hatalmas csapatát, habozott és fedezékbe ásta magát. Így elveszítette azt a napot, majd végül az egész seregét.

Mennyire hasonlít ehhez a mai református közösség! Vannak egyházaink ország-szerte, kitűnő felszereléssel rendelkezünk (Isten Igéjével és biblikus tantételekkel), el vagyunk látva bőséges táplálékkal (jó igehirdetésekkkel, melyeket a szószékről hirdetnek), van kiváló örökségünk (buzdító példák az egyháztörténelemből) és valószínűleg a csapatainkra is vigyázunk, számos egyházunk mégsem halad előre. Hol van a győzelem utáni vágy? Hol van az evangéliumi igyekezet? Mennyire hasonlít a brit kálvinizmus egy állóhad-sereghez! És mi még azt állítjuk magunkról, hogy militáns egyház vagyunk.

A háborús képekkel való szemléltetésnek óriási ösztönző ereje van a hitvalló egyházak hozzáállására és buzgóságára nézve, és természetes, hogy tudni szeretnénk, mennyire kiemelkedő téma ez a Bibliában. Végül is, ha ezt állítják példaként élénk, kötelesek vagyunk ezáltal formálódni.

Az Újtestamentum számos részére jellemző a katonai nyelvezet használata, tágabb értelemben a lelkesi szolgálatra, szűkebb értelemben az evangelizálásra vonatkoztatva. Például az 1Kor 9,7

a csata nyelvezetét használja: „Kicsoda katonáskodik valaha a maga zsoldján?” Tudjuk, hogy a hadviselés itt lelkek megnyerésére vonatkozik, mert Pál egy szőlőskert ültetéséről beszél, ami az evangelizálás nyilvánvaló jelképe.

Az igazi kálvinisták hozzáállása

A 2Kor 5,18-ban és a 6,4-10-ben Pál felsorolja azokat a viszontagságokat, melyek a békéltetés szolgálatát végzőt dicsérik, megemlíti különféle tevékenységeket és hozzáfűzi: „az igazságnak jobb és bal felől való fegyvereivel.” Ez a kép egy római katonára utal, akinek egyik kezében a pajzsa van, a másikban pedig a támadó kardja. Vajon ilyen-e a mi evangelizáló magatartásunk is, nekünk a mi kálvinistáknak?

A 2Kor 10,3-5-ben az apostol nagyon szemléletes nyelvet használ: „Mert noha testben élünk, de nem test szerint vitézkedünk. Mert a mi vitézkedésünk fegyverei nem testiek, hanem erősek az Istennek, erősségek lerontására ... és foglyul ejtven minden gondolatot, hogy engedelmeskedjék a Krisztusnak.” Ezek a szavak jól alkalmazhatók a hívő ember megszentelődésére, de még inkább a lelkekért folytatott harcára. (Pál itt önmagát védi azokkal szemben, akik azt állították róla, hogy nem apostol, és ennek érdekében megemlíti a harci evangelizálás alapelveit, melynek odaszánta életét.)

A leghosszabb háborús rész az apostoli levelekben az Ef 6-ban található, amely így kezdődik: „Öltözzétek föl az Isten minden fegyverzetét.” A legtöbb fegyverzet védekező, és egyértelműen jelképezi a hívő harcát a kísértésekkel, próbákkal és az igazság elleni támadásokkal szemben. De a támadó kard, Isten Igéje is ott

van, mikor Pál arról beszél, hogy az imához fordul, hogy bátran merjen szólni az evangéliumról, „a melyért követséget visel láncok között”. Ebben a részben a keresztyén egyház négyszeres harcát láthatjuk: harc az igazságért (hogy tanítsuk Isten népét és megvédjük a hitet), harc a megszentelődésért („felöltözvén az igazságnak mellvasába”), harc az üdvbizonyosságért („felvevén a hitnek pajzsát, hogy megoltsuk ama gonosznak minden tüzes nyilát”) és harc a lelkekért („felsaruzván lábaitokat a békeesség evangéliómának készségével”). Mindezek leírására Pál harci nyelvezetet használ.

Az 1Tim 6,12-ben Pál ezt mondja Timóteusnak: „Harcold meg a hitnek szép harcát.” Itt a személyes megszentelődésre vagy az evangelizálásra gondol? Valószínűleg mindkettőre, mert Timóteus kettős megbízatást kapott ezekben a levelekben. Először is, hogy igaz tanítást hirdessen, másodsor pedig, hogy evangelizáló munkát végezzen. Mindkét szolgálatra harcként kell tekinteni és nagy erőfeszítéssel végezni.

A katonai nyelvezet folytatódik a 2Tim 2,3-4-ben is: „Te azért a munkának terhére hordozzad, mint a Jézus Krisztus jó vitéze. Egy harcos sem elegendik bele az élet dolgaiiba, hogy tessék annak, ki őt harcosá avatta.” Tudjuk, hogy Pál itt éppúgy gondol az evangelizálásra, mint a szenteknek való prédikálásra, mert rögtön ezután beszél arról, hogy mindent elszenvé „a választottakért, hogy ők is elnyerjék a Krisztus Jézusban való idvességét”.

A győzedelmes Megváltó képe

Találhatunk-e a Jel 6,2-ben bemutatott Krisztusnál harciasabbat? („És látám, és

ímé egy fehér ló és a rajta ülőnél íjj vala; és adaték néki korona, és kijöve győzve, és hogy győzzön.”) Ez a kép a lelkekért folytatott harcot szemlélteti, Krisztus vezetésével.

Említettük, hogy a keresztyén háború négyszeres harc, először az igazságért, másodsor a megszentelődésért, harmadsor az üdvbizonyosságért, és negyedsor a lelkekért. Valójában ez utóbbit kellene első helyre tennünk, mert ez az Úr elsőleges parancsa.

El kell ismerni, hogy az igazságért folytatott harcot ma a legtöbb református igehirdető igen komolyan veszi. Kiálunk a reformációért és a 17. sz-i református hitvallásokért, ezekért a csodálatos bibliai tantételekért. A református lelkészek mindenütt igyekeznek őszinte és pontos tanítást adni.

A megszentelődésért folytatott harcot szintén hirdetik a református igehirdetők. Jó prédikációk hangzanak el a szent életről és a bűn megökléséről a Lélek segítsége és ereje által. S ott van a református puritánok hagyatéka, akik igazán hozzáértő módon mutatták be a megszentelődés standardjait és módszereit saját életükön keresztül. Fontos lenne, hogy mindezeket alkalmazzuk is.

Az üdvbizonyosságért folytatott harc az 1950-es évektől került ismét a figyelem középpontjába, mikor Dr. Martyn Lloyd-Jones és mások újból felhívták a figyelmet a Sátán támadására, mely arra irányul, hogy elvegye a hívők örömét és hitbeli békéjét, és beszéltek arról is, hogyan lehet ellenállni a Sátán támadásainak.

Létfonosságú, hogy a lelki hadviselésnek ezt a három aspektusát állandó és kellő figyelemmel kísérjük. De mi a helyzet a lelkekért folytatott harccal? Valószínűleg ebben a harcban gyakran meglankadunk és nem figyelünk kitartóan, annyira, hogy sok esetben már nem is beszélhetünk harcról ezen a téren. Jól tudjuk, vannak olyan lelkészek és hívek, akik küzdenek e tendencia ellen. Az ő munkájuk elismerést és tiszteletet érdemel. Ennek ellenére az 1950-es évektől a brit református mozgalom leggyengébb hadszíntere az evangelizálás.

A kálvinistákat általában már nem rázák fel Ryle püspök szavai, aki az elvesző lelkek megmentését a Sátán erődítményének megtámadásához hasonlította, és azt mondta, ha farkasra vadászunk, kövessük őt egész az odújáig. A harci nyelvezet zavaróvá vált, és a jelenlegi brit kálvinizmus egy aránytalan, különös dolog lett, a múlt tükrében nézve egy furcsaság.

Megemlítenék még egy katonai analógiát, ez alkalommal az amerikai polgárháborúból. A szövetséges hadseregnek délen eleinte sötét kilátásai voltak a többségben lévő egyesített erőkkkel szemben, de aztán egy igen különös eset történt George McClellan tábornokkal. Állítólag, ha a tábornok gyorsan levonultatta volna délre a hatalmas, 168 000 emberből álló seregét, és bevette volna Richmondot (a Szövetségi államok fővárosát), hamar véget ért volna a háború. McClellan azonban a modern kor embere volt, egy gazdag, egykori vasutasfőnök, aki híres volt a döntéseiről és a tekintélyéről. Például mikor a képmását festették, tökéletes napóleoni pózt vett fel, a kezét a kabátjába téve. A háború művészetről írott könyve a tisztek alapolvasmánya volt.

1861-62 telén az övé volt a legjobban felszerelt és legjobban élmezett sereg, mely valaha létezett addig Amerikában. Óránként érkeztek vagonokban bőségesen a csirkék és a hadi felszerelés.

A baj oka tehát nem az volt, hogy eladta az élelmiszer és az újonc utánpótlás. A baj oka maga az ünnepezt tábornok volt. Ugyanis nem akart mozdulni. Aprólékoskodott, hónapokig habozott, miközben Ábrahám Lincoln fel-alá járkált washingtoni dolgozószobájában, és bosszankodva kérdezte: Hogy vegyem rá a tábornokot arra, hogy harcoljon? Miért nem nyomul már előre?

A háromszoros túlerő ellenére, McClellan ismét megerősítést és újabb tartalékokat kért, s közben arról győzte meg magát, hogy az ellenség sokkal erősebb, mint az ő csapatai, vagy mint az övéi egykoron. Esetenként előrenyomult és támadást indított, de ezek a támadások túl jelentéktelenek voltak, s késve zajlottak. A mindkét oldalon kiontott sok vér sem oldott meg semmit. Végezetül a nemeslelkű tábornok visszavonult, míg ki nem adta az újabb parancsot.

Vajon nem így vagyunk ezzel mi is, reformátusok? Mint ahogy korábban

említettük a katonai jelképek kapcsán, annyira jól fel vagyunk szerelve, birtokoljuk Isten Igéjét, van számos kiváló igehirdetőnk, vannak egyházainkban olyanok, akik szívesen részt vesznek a vasárnapi iskola munkájában, és otthonokat látogatnak, azaz nem hiányzik egyetlen szükséges harci fegyver sem az arzenálból, mégis keveset, vagy semmit nem teszünk. Csodálkozunk, mikor az angyalok a mennyben letekinenek ránk, és ezt kérdezik: Mit tegyünk, hogy rávegyük ezeket a református egyházakat arra, hogy harcoljanak?

Dr. Peter Masters

*(Engedélyezett fordítás
a Sword and Trowel folyóirathól)
(Fordította: Molnár Mariann)*

(Folytatjuk)

ESKÜSZÜNK VAGY NEM ESKÜSZÜNK?

**Esküszünk vagy nem esküszünk?
Ez itt a kérdés...**

„Én, pedig azt mondom néktek: teljességgel ne esküdjétek; se az égre, mert az az Istennek királyi széke; se a földre, mert az az Ő lábainak zsámolya; se Jeruzsálemre, mert a nagy Királynak városa; se a te fejedre ne esküdjél, mert egyetlen egy hajszálát sem tehetsz fehérré vagy feketévé.

Hanem legyen a ti beszédetek: úgy úgy; nem nem; ami pedig ezeken felül vagyon, a gonosztól vagyon.” (Mt 5,34-37)

A fenti Igék alapján nagyon sokan (Jehova Tanúi, Kvékerek stb.) azt tanítják, hogy semmiféle esküt nem szabad tennie a keresztyén embernek. Sem valamilyen hivatalba való belépéskor, sem a bíróságon, sem máshol nem esküdhetünk, mondják egyesek. Hiszen ha eskü-

szünk, akkor gonosz dolgot cselekszünk, ami nem kedves Istennek. Kérdés tehát: Szabad esküdni? Kedves-e az eskü Istennek? Vétkezik-e a keresztyén ember, ha esküszik?

1. Mit tanít a Mt 5,34-37?

Vajon az Úr Jézus ezekkel a szavakkal elvet mindenféle esküt? Vajon tényleg tilos esküdnünk? Nos, Isten Igéje alapján azt kell mondanunk, hogy Urunk ezekben az Igékben nem veti el az esküt. Több dolog miatt is.

Először is az Úr Jézus azt mondja a Mt 5,17-ben: „Ne gondoljátok, hogy jöttem a törvénynek vagy a prófétáknak eltörlésére. Nem jöttem, hogy eltöröljem, hanem inkább, hogy betöltssem.” Jézus tehát sohasem került ellentmondásba a törvény és a próféták tanításával, nem mondott ellent az Ószövetségnek. Sőt egyenesen betöltötte Isten törvényét, és úgy engedelmeskedett az Igének, mint senki más a világon. Az Ószövetség, pedig világosan kijelenti, hogy az esküvés hozzá tartozik Isten tiszteletéhez. Az Ézs 45,23-ban azt olvassuk, Isten azt várja, hogy előtte minden térd meghajoljon, és minden nyelv rá esküdjön. A Jer 12,16 pedig azt tanítja, hogy a zsidók visszatérve a babiloni fogságból, Isten útját megtanulják, és az Úr nevére fognak esküdni.

ni. Isten tehát kijelenti, hogy az Ő nevére való esküvés igenis helyes dolog. Ha valaki ezt teszi, az Úrnak kedves dolgot cselekszik. Legalább annyira, mintha Isten előtt leborulna, vagy az Ő útjain járna. Az Úr Jézus nagyon jól tudta ezt. Ő betöltötte a törvényt. Engedelmeskedett Isten szavának, és nem mondott ellent neki. Ezt tette az esküvéssel kapcsolatban is. Ha az Úr Jézus elvetette volna az esküt a Mt 5,34-37-ben, akkor teljes ellentmondásba került volna azzal, amit a Mt 5,17-ben kijelentett, vagyis hogy Ő betöltötte a törvényt. Már pedig ez lehetetlen. Krisztus nem kerül ellentmondásba saját magával. Ha így tenne, akkor bűnt követne el. Hiszen mi bűnösök keveredhetünk ellentmondásokba. Egyet mondunk, de másat teszünk. Egyszer így mondunk valamit, máskor meg teljesen ellentétesen beszélünk. Igen, mi képesek vagyunk az ellentmondásra. De az Úr Jézus nem tud ilyet tenni, mert ő bűntelen. Ő bűnt nem ismer. Nem tudott vétkezni, így önmagának ellentmondani sem tudott.

Másodszor az Úr Jézus maga is használta az esküt. Amikor a halála előtti estén a nagytanács elé viszik, Kajafás azt kérdezi tőle: „Az élő Istenre kényszerítetek téged, hogy mondd meg nekünk, ha te vagy-e a Krisztus, az Istennek Fia?” (Mt 26,63) Az Úr Jézus igenlő választ adott erre a kérdésre (Mt 26,64), amely egyfajta esküre való felhívás volt. Urunk ezzel az esküvéssel kinyilvánította, Ő a Krisztus, Isten Fia. Jézus többször is használja az állítás olyan formáját, amely több mint egyszerű igen és nem. Amely már egyfajta ígéretet is jelent, ami nagyon fontos része az eskünek. Ilyen kifejezés például a „bizony” szó (görögül: ámen), ami többször is szerepel Urunk érvelésében. Mt 5,18-ban ezt olvassuk: „Mert bizony mondom néktek, míg az ég és a föld elmúlik, a törvényből egy jóta, vagy egyetlen pontocska el nem múlik, amíg minden be nem teljesedik.” Vagy: „Bizony mondom néked: ki nem jössz onnét, mígnem megfizetsz az utolsó fillérig.” (Mt 5,26)

A Jelenések könyvében olvasunk egy angyalról, aki fölemelt kézzel Istenre esküszik. Jel 10,5-6: „És az angyal, akit láték állani a tengeren és földön, felemelé kezét az égre, és megesküvék arra, aki örökkön örökké él, aki teremtette az eget és a földet és a benne valókat, és a tengert és benne valókat, hogy idő többé nem lésson...” Ha tilos esküdni bármire is, akkor

hogyan esküdhettek meg Isten angyala az Úr nevére? Vajon nem vétkezett volna ez az angyal, ha olyat tesz, amit Isten Igéje megtilt? Bizony vétkezett volna az angyal. Bizonyára Isten levetette volna a mennyből, mint az ördögöt, ha bűnös dolog lett volna az eskü. Isten ugyanis semmilyen bűnt nem tűr meg maga körül. „...nem lakhatik tenálad gonosz...” olvassuk a Zsolt 5,5-ben. De Isten nem veti ki ezt az angyalt a mennyből. Miért? Mert az Úr nevére esküdni nem bűn. A Zsid 6,16-ban, pedig azt olvassuk: „Mert az emberek nagyobbra esküsznek, és náluk minden versengésnek vége megerősítésül ott az eskü.” Isten Igéje tehát itt azt mondja, hogy igenis megengedett az eskü, ha valamit más módon nem lehet megerősíteni. Az Ige alapján tehát azt mondhatjuk, hogy az eskütétel nem bűn. Sőt Istennek kedves dolog.

De hát akkor miért mondja az Úr Jézus, hogy ne esküdjél se „a földre” se „Jeruzsálemre”, se a „fejre”? Először is azért, mert csak Isten nevére lehet esküdni. (Ézs 45,23, Jer 12,6) Másodszor meg azért mondja ezt az Úr Jézus, mert a zsidó „írásmagyarázók”, mint annyi mindent, az esküvésről szóló ószövetségi törvényt is félremagyarázták. Tudták a farizeusok, ha Isten nevére esküsznek, akkor végre kell hajtaniuk, amire megesküdtek. Ha ezt nem teszik, akkor az Úr megbünteti őket. Félték, hogy megsértik a 3. parancsolatot és Isten káromlást követnek el, ha nem teljesítik esküjüket. Ezért kitalálták, hogy lehet esküdni a „fejükre”, „Jeruzsálemre”, a „földre” stb. Azt gondolták, ha ezek-

re a dolgokra esküsznek, akkor már nem kötelesek betartani esküjüket. Akár hamisan is esküdhetnek, úgysem bünteti meg őket Isten, mert nem az Ő nevére esküdtek. Ha egy zsidó a fejére, Jeruzsálemre, a földre esküdött, akkor mindenki tudta, hogy nem sokat ér a szava. Milyen szörnyű képmutatás? Milyen rettenetes tevélység? Az Úr Jézust is felháborította ez a hamisság. Ha ilyen esküt akartok tenni (Jeruzsálemre, a fejetekre stb.) amit aztán nem vesztek komolyan, akkor inkább ne esküdjete. Inkább csak igennel és nemmel válaszoljatok, mert ez az egész képmutatás a Sátántól van.

2. Mi az eskü?

A Westminsteri Hitvallás így adja vissza az eskü fogalmát: „A törvényes eskü része a vallásos istentiszteletnek. Abban a megfelelő időpontban, aki esküszik, ünnepélyesen segítségül hívja Isten, hogy tanúsítsa, azt, amit állít, vagy ígér, és kéri Isten, hogy őt az eskü hamis, vagy igaz voltának függvényében ítélje meg.”¹

3. Mikor kell esküdni?

A. Ha másként nem lehet megerősíteni hitelünket és igazságunkat.

A Heidelbergi Káté 101 kérdés-felelete úgy fogalmaz, hogy esküdhetünk akkor is ha, a szükség „úgy követeli” és ha csak „így tarthatjuk fenn hitelünket és igazságunkat”. Ha például valaki hűtlenséggel vádol és ettől a szegyéntől, nem tudod magad megóvni, mert semmilyen érvel nem hagyja magát meggyőzni. Ekkor jó híred veszélybe kerülhet a makacs rosszindulat miatt. Ilyen esetben eskü révén hivatkozhat Isten ítéletére. Ha a vádló semmilyen módon nem hajlandó elfo-

¹ Westminsteri Hitvallás, 22. fejezet, 1. bekezdés, Free Presbyterian Publications, Scotland, Glasgow, 2000

gadni, amit mondasz, akkor lehet esküt tenni. A Bibliában is látunk példát arra, hogy emberek esküvel erősítették meg szavuk hitelét. Abdiás és Illés esetére gondolok. Abdiás hívő ember volt, aki Akháb udvarában szolgált. A nagy szárazság idején Akháb elküldte őt, hogy keresen az állatok számára fűvet. Útközben találkozik Illéssel. Illés próféta pedig azt mondja neki, hogy jelentse meg Akháb-nak, hogy ő itt van. Abdiás azonban fél elmenni Akhábhoz, mert úgy gondolja, lehet Illést elragadja onnét az Úr Lelke. Akháb nem találja majd meg a prófétát, őt pedig megöleti, mert becsapta a királyt. Illés csak úgy tudta meggyőzni Abdiást, hogy nem megy sehova, hogy megesküdt neki: „Él az Úr, aki előtt állok: mai napon megmutatom magamat néki.” (1Kir 18,15)

Ha van más mód hitelünk és igazságunk fenntartására, akkor a mi igenünk legyen igen, és ami nemünk legyen nem. Nem kell feleslegesen esküdni.

B. Akkor is kell esküdni, ha erre a világi hatóság kötelez.

Az orvosoknak le kell tenni a hippokratészi esküt, mert az állam erre kötelezi őket. A katonáknak esküt kell tenni, mert a vezérkar ezt várja tőlük. Ha bíróságra megyünk, esküt kell tennünk, hogy csakis az igazat, a színtiszta igazat fogjuk mondani stb. Az Úr Jézus maga is eskü alatt válaszolt, amikor a nagytanács megkérdezte Ő-e Isten Fia. Nehémiás, mint Izrael vezetője, esküvel kötelezte a zsidókat, hogy ne házasodjanak össze a pogányokkal. (Neh 13,25)

Az Ige alapján elmondhatjuk, hogy az eskü Istennek kedves dolog. Sőt egyenesen Isten tiszteletének része. De ugyanakkor azt is láthattuk, hogy csak akkor lehet esküdni, ha más módon nem véd-

hetjük meg hitelünket és igazságunkat, vagy a világi hatóság erre kötelez. Továbbá: „Aki esküszik, annak komolyan kell mérlegelnie az ilyen rendkívüli cselekedetek fontosságát, és csakis azt szabad állítania, aminek igazságáról teljesen meg van győződve. Az esküt tévő személy az eskü által csak arra kötelezheti el magát, amiről hiszi, hogy jó és igazságos, és aminek elvégzésére képes és eltökélt.”² Ha esküdni akarunk, tegyük fel a következő kérdéseket: Vajon tényleg nincs más módja igazságom bebizonyítására? Vajon, amire megesküszöm 100%-ig igaz? Vajon

képes vagyok-e elvégezni azt, amire megesküszöm? Emlékezzünk: az Úr nevére esküszünk! (5Móz 10,20) Isten neve, pedig dicsőséges és szent név. Nem szennyezhetjük be ezt a nevet hamis esküvel és hazugsággal. Isten figyelmeztet: „Az Úrnak a te Istenednek nevé hiába fel vedd, mert nem hagyja az Úr büntetés nélkül, ha valaki az Ő nevét hiába felveszi.” (2Móz 20,7)

Demeter Géza

² Wesminsteri Hitvallás, 22. fejezet, 3. bekezdés, Free Presbyterian Publications, Scotland, Glasgow, 2000

A GYÜLEKEZET GAZDAG CSALÁDJA

Soha nem fogom elfelejteni 1946 húsvétját, amikor én 14 éves, a húgom, Ocy 12, és a nővérem Darlane 16 éves volt. Édesanyánkkal éltünk és mindannyian tudtuk mit jelent nélkülözni. Édesapánk öt évvel azelőtt halt meg, 7 iskolás gyermeket hagyva maga után, akiket édesanyánk nevelt szinte pénz nélkül.

1946-ra az idősebbik nővérem férjhez ment és a bátyáim is elkerültek hazulról. Egy hónappal húsvét előtt a lelkészünk

bejelentette, hogy gyűjtést szerveznek egy szegény család megsegítésére. Mindenkit megkért, hogy egy bizonyos összeggel járuljon ehhez hozzá.

Mikor hazaértünk az istentiszteletről, azon törtük a fejünket, hogyan is tudnánk félretenni annak a családnak. Úgy döntöttünk, megpróbálunk 22 kg krumbliból kijönni egy hónapban, s így ezzel 20 dollárt tudnánk megtakarítani. Ha csak a legszükségesebb esetben gyűjtanánk vil-

lanyt, és nem hallgatnánk rádiót, akkor a havi elektromos számlán is spórolhatnánk valamennyit. Darlane, az idősebbik nővérem minden takarítási munkát elvállalt a környéken, Ocy és én gyerekfelügyeletet vállaltunk, ahol csak lehetett.

Tizenöt centért fonalat vásároltunk, hogy három teáskannatartót készítsünk belőle és eladjuk 1 dollárért darabját. Ezzel összesen 20 dollárt kerestünk.

Ez a hónap volt életünk legjobb

hónapja. Mindennap buzgón számoltgattuk, hogy mennyit sikerült aznap megspórolnunk. Esténként a sötétben üldögélve arról beszélgettünk, hogy milyen örömet fog majd szerezni annak a családnak ez az adomány. Körülbelül 80 személy járt a templomunkba, úgy számoltuk, hogy biztosan húszszorosa lesz az adomány annak, amit mi adunk. A lelkész minden vasárnap adakozó lelkületre buzdított mindenkit.

A Húsvét előtti napon Ocy és én elmentünk a zöldségeshez, hogy megkérjünk, váltsa be az aprópénzeket három darab 20, és egy 10 dolláros bankjegyre. Futottunk egyenest haza, hogy megmutassuk anyánknak és Darlenek a pénzt. Még sosem volt ennyi pénzünk. Aznap este annyira izgatottak voltunk, hogy alig jött álom a szemünkre.

Az sem számított, hogy nem volt új ruhánk húsvétra, mert 70 dollárt tudtunk adni annak a családnak. Alig vártuk a vasárnapot! Aznap ömlött az eső. Nem volt esernyőnk, és a templom is egy mérföldnyi járásra volt az otthonunktól, de nekünk az sem számított, ha bőrig ázunk. Darlene, a nővérem, kartonpapírral tömte be a cipőjén a lyukat, hogy ne menjen be rajta a víz, de a papír levált és így teljesen elázott a cipője. Ennek ellenére örömmel ültünk a padokban. Hallottam pár gyereket arról suttogni, hogy a Smith lányok, már megint a régi rongyos ruhájukban vannak. Rájuk néztem, és bár új ruha volt rajtuk, én mégis gazdagabbnak éreztem magam.

Amikor beszédtek az adományokat, én és a családom a második sorban ültünk a padokban. Anyám beletette a perselybe a 10 dollárost, és mi gyerekek pedig a 20 dollárosokat. Aznap végig énekel-tünk az úton hazafelé. Ebédre anyánk egy meglepetéssel készült. Vett egy tucát tojást, amit megfestettünk krumplival. Majd később, délután, a lelkész megállt a kocsiával a házuk előtt. Anyánk fogadta őt, majd miután egy pár szót váltott vele, egy borítékkal tért vissza a házba. Kérleltük, mondja meg, mi van a borítékban, de ő egy szót sem szólt. Kinyitotta, és egy halom pénz esett ki belőle. Három darab 20 dolláros, egy darab 10 dolláros és hét darab 1 dolláros. Anyánk visszatette a pénzt a borítékba, és mindannyian szótlánul ültünk a padlót bámulva.

Egyszerre milliómosokból szegény csórókká váltunk. Annyira boldog gyermekkorunk volt, hogy sajnáltuk mindazokat, akiknek nem volt olyan anyukájuk és apukájuk, mint nekünk, gyerekzsivaj-

tól visszhangzó otthonuk, ahová más gyerekek is örömmel jöttek játszani. Csúpan két késünk volt, de örömmel adogattuk egymásnak az asztalnál. Tudtam, hogy sok mindenünk nem volt meg, ami másoknak igen, de sosem gondoltam volna, hogy szegények vagyunk. Azon a húsvéton jöttem rá, hogy szegények vagyunk, legalábbis mások szemében. A lelkész nekünk adta át az adományt, amit egy szegény család részére gyűjtöttünk. Akkor mi bizonyára szegények vagyunk.

Hirtelen olyan rossz érzés volt szegénynek lenni. Ránéztem a ruhámra, az agyontaposott cipőmre, és annyira szégyelltem magam, hogy még a templomba sem volt kedvem menni. Bizonyára mindenki szegénynek tartott bennünket! Majd az iskola jutott az eszembe, ahol a kilencedik osztályba jártam, és több mint 100 tanuló közül is a legjobb voltam. Azon tűnődtem, vajon az iskolában a gyerekek is szegénynek tartanak minket? Úgy döntöttem, befejezem az iskolát, nem megyek többet, hiszen csak nyolc osztály volt kötelező, és azt már úgyis elvégeztem. Még sokáig ültünk csendben a sötétben, mielőtt lefeküdtünk.

Azon a héten nagyon szótlánok voltunk iskola után. Végül anyánk szombaton megkérdezte tőlünk, hogy mit szeretnénk kezdeni a pénzzel.

Fogalmunk sem volt, mit szoktak kezdeni a szegények ennyi pénzzel! Nem tudtuk, hogy szegények vagyunk és ez ennyire elszomorított, hogy még a vasárnap-i istentiszteletre sem akartunk elmen-

ni, de anyánk ránk parancsolt. Bár sütött a nap azon a vasárnapon, mi mégis szótlánok voltunk a templom felé vezető úton. Anyánk elkezdett énekelni, de mi nem kísértük, így az első versszak után ő is elhallgatott. Aznap a templomban egy misszionárius beszélt az Afrikában végzett munkákról. Elmondta, hogy gyűjtést szerveznek az ottani templom befejezésére, mivel még a tető hiányzik. Még 100 dollárra volt szükség. A lelkész adakozásra szólított fel minden hívőt. Ekkor másra néztünk, és azon a héten először mosoly szökött az arcunkra. Anyánk bele nyúlt a pénztárcájába és előhúzta onnan a borítékot. Átnyújtotta Darlennek, majd ő nekem adta én pedig Ocynak, aki beleszúrta a pénzt a perselybe. Mikor megszámolták az adományt, a lelkész bejelentette, hogy egy kicsivel több, mint 100 dollár gyűlt össze. A misszionárius nagyon izgatott volt, mivel nem számított ekkora összegre egy ilyen kicsi gyülekezet-től. Azt mondta, hogy „Bizonyára van egy pár gazdag ember ebben a templomban.” Hirtelen rájöttünk, hogy a mi 77 dollárunk nagyban hozzájárult a kicsivel több, mint 100 dollárhoz. Mi voltunk az a gazdag család a gyülekezetünkben! Hisz nem a misszionárius mondta? Attól a naptól kezdve sosem éreztem magam szegénynek.

Azóta tudom, hogy milyen gazdag is vagyok én Krisztusban!

(Ismeretlen szerző)

MA VAN AZ ÜDVÖSSÉG NAPJA

„Mert ő mondja: Kellemes időben meghallgattalak, és az üdvösség napján megsegítettelek. Íme itt a kellemes idő, íme itt az üdvösség napja.” (2Kor 6,2)

Már gyerekkoromban hallhattam az evangéliumot. Akkor még nem tudtam, hogy az evangélium örömhírt jelent. Most, visszatekintve az életemre, látom, hogy végtelen kegyelméből Isten hogyan vezetett el ennek felismerésére.

Ő jelen volt életemben, annak ellenére, hogy én nélküle éltem, és szuverén akaratára szerint formálta szívemet, előkészítve a talajt az Ige befogadására, hogy az általa elrendelt időben az elhintett magvak kikelhessenek, és gyümölcsöt teremhessenek az Ő dicsőségére.

Nagybátyám, aki római katolikus pap volt, nagy hatással volt a vallásos nevelésemre. Kötelességszerűen kellett elsőáldozzok és bér mátkozzok, vasárnaponként rendszeresen jártam templomba. Tisztelettel és félelemmel igyekeztem eleget tenni a vallásos követelményeknek, amit szükséges jónak tartottam. Később az elhunyt szerettemért is buzgón imádkoztam.

Igazából akkor kezdtem komolyabban is elmélyülni a vallásos gyakorlatomban, amikor az egyik barátom elhívott az ifibe. Itt a közösségi elvárásoknak próbáltam eleget tenni. Sokat kirándultunk, táborokban vettünk részt, többek közt elzarándokoltunk Rómába is. A hitetés és meggyőzés hálójába estem.

Azonban, ezzel párhuzamosan, a személyes életemben egyre több kudarcot kellett megtapasztalnom. Bővölködtem a bálványaimban, személyes és személytelen bálványokban egyaránt. Ezeknek hódoltam, ezektől vártam a boldogságomat, míg végül kegyvesztett lettem. Nagyot zuhant önértékelésem, mert minden erőfeszitésem ellenére hiábavalónak bizonyult minden bizalmam a bálványaim iránt. Hatalmába kerített a magány, az önsajnálát és a depresszió. Elviselhetetlennek tartottam az életemet, ami teherként nehezedett rám, úgy éreztem, képtelen vagyok a folytatásra. Azon töprengtem, hogyan vessek véget mindennek. Ugyanakkor halálfélelmem is volt, tudva hogy az öngyilkosok örök része a pokol, ami még borzalmasabb az én állapotomnál. Nagyon kívántam tehát a nemléte. Még tudatlan voltam afelől, hogy ez súlyos lázadás Isten ellen. Láttam a szeretetet magam körül, de már nem vártam

emberektől segítséget, sajnálatni sem akartam magam, habár elég százalmas képet nyújthattam magamról. Tehetetlen voltam, kezemben a rózsafüzérrel. Kezdem gondolkodni az élet értelmén. Rájöttem, hogy mennyire önző vagyok. Nem voltam tekintettel mások személyére, folyton csak magam körül forgolódtam.

Elégedetlen voltam a világgal, és magammal is. De nem találtam magamban semmi olyat, amivel ne érdemeltem volna ki saját helyzetemet. Rájöttem, hogy én is ugyanazt képviselem, amiből kiábrándultam.

Közben Isten kegyelmes volt, és elvégezte hogy elkezdjek gondolkodni néhány dolgon. Még mindig ragaszkodtam a papnak való gyónáshoz, mert félreértettem a Jn 20,23-at. Azonban ez már nem biztosította a lelkiismeretem tisztaságát, és kezdett meginogni a hitem az oltáriszentség átlényegülésében. Azon is elgondolkodtam, hogy miért mondta a Golgotára vivő úton Krisztus az Őt sírító asszonyoknak, hogy ne Őt sírassák, hanem magukért és gyerekeikért sírjanak. Azonban még mindig homályos maradt számomra az üdvösség útja. Még rejtve volt előttem, hogy az Istennel való megbékélés nem terjed ki minden emberre.

Felhagytam az ifibe való járással, helyette egy kolléganóm meghívására, református bibliaórán vettem részt. Később még más református jellegű alkalmakra is volt lehetőségem elmenni.

Meglepő volt, hogy ezek az alkalmak a Bibliára alapozottak, és azt tapasztaltam, hogy lelkileg épülni lehet általuk.

Továbbra sem akartam feladni életem irányítását, elhatároztam, hogy jó leszek, többet nem fogok olyat tenni, amit később meg kell bánnom. De a világban kerestem a vigasztalást, a pokol felé vezető úton, ami jóindulattal van kikövezeve. Ezen haladtam lefelé. Egyre inkább változtam rossz irányba, másokat is magammal rántva a bűnbe. Nyugtalan lettem és boldogtalan, vigasztalan és elveszett, rettegve a háborús hírektől.

Nemsokára Isten újabb segítségről gondoskodott. A barátnóm kolléganőjét a munkahelyén ismertem meg. Alkalmunk adódott beszélgetésre, és én nem hallgattam el problémáimat. Ő nagyon nyugodtnak és határozottnak tűnt, különös módon viszonyult az élet dolgaihoz. Bölcsen kijelentette: „Isten megtartja az övéit.” Ez bátorítólag hangzott, de még nem jelentett nekem vigasztalást. Sőt valami megfoghatatlan rejlett ebben a rövid kijelentésben. És vágytam megfejtetni a titkot, hogy ez a bizonyosság számomra is elérhető legyen. Általa kerültem kapcsolatba a református presbiteriánus gyülekezettel, ahol biblikus útbaigazítást kaptam a bennem felmerült vallásos kételyeimre és kérdéseimre, valamint bölcsen kiválasztott, személyhez szóló könyvekkel is elláttak. Aztán Isten „levett lábamról”. Ugyanis, egy baleset következ-

tében néhány hetet begipszelt lábbal kellett eltöltöttenem. Ez kirendelt ideje volt annak, hogy a kapott könyveket áttanulmányozzam. Megdöbbenem, amikor a predestinációról olvastam. És meggyőződtem a katolicizmus tévelygéseiről. Megértettem, hogy Isten Úr a világ felett, és a sok nyomorúság és szenvedés a világon mind a bűn következménye. Azonban, az eleve elrendelésen, a kiválasztáson, a megigazuláson, a megtérésen, a megszentelésen és a megdicsőülésen nem tudtam túltenni magam.

Lelkileg zaklatott voltam, megtapasztaltam ahogyan Isten kijelentette hatalmát a viharban azokban a napokban. Addig az időjárást pusztán természeti jelenségként fogtam fel.

Mikor járóképes lettem, ismét elkezdtem járni a gyülekezeti alkalmakra. Lábadózásom alatt a gyülekezetből érdeklődtek is az egészségi állapotom felől. Az egyik bibliaóra témája a következő igeverv volt: „Ne dicsekedjél a holnapi nappal; mert nem tudod, mit hoz a nap tereád.” (Péld 27,1) Ekkor felszólítottak mindenkit, hogy gondolkodjon el, van-e olyasmis az életében, amit halogatni szokott. Isten csodálatosan munkálkodott bennem, mert meggyőződtem afelől, hogy a dolgaink halogatása is bűn. Sok min-

den felmerült bennem: a mulasztásaim, a nem sikerült dolgaim miatti aggodalmaskodásom, hogy másokon eredménytelenül próbáltam segíteni. Hirtelen eszembe jutott egy paralizises néni, akit régebben látogattam, és bántott, amiért elhanyagoltam. Már késő este volt. Lelkiismeretfurdalás gyötört. Mi lesz, ha már nem élem meg a holnapi napot...és így kell meghalnom... Ijedtemben felszóltam, és rákérdeztem, hogy mi van akkor az én lelkeimmel. Azt gondoltam, hogy a nagyobb bűneimet meggyóntam, de rá kellett jönnöm, hogy ez még mindig nem elég. Isten akkor ezt üzent a lelkipásztor szavai által: „Ma van az üdvösség napja.” Hirtelen elleptek a bűneim, és látam magam a széles úton, ami a pusztulásba vezet. Így érkeztem a szoros kapuhoz. „Oh te szegény, szélvészttől hányt, vígasztalás nélkül való!” (Ézs 54,11)

A vasárnapi istentiszteleten az eredendő bűnről, Krisztus igazságáról, és Isten ítéletéről volt szó. Összeállt bennem a kép. Megértettem, hogy egyedül Krisztusban van igazságunk, és hogy Ő az egyetlen út, amely az életre visz.

Leírhatatlan szabadság, öröm és hála töltött el. Isten kijelentette irántam való szeretetét. „Magasságban és szentségben lakom, de a megrontottal és alázatos szí-

vűvel is, hogy megelevenítsem az alázatosok lelkét, és megelevenítsem a megtörtetek szívét.” (Ézs 57,15) „Mert azért jött az embernek Fia, hogy megkeresse és megtartsa, ami elveszett.” (Lk 19,10)

Teljesen érdemtelennek látom magam arra, hogy Isten ilyen kegyelemben részesített, ráadásul ezt cserében semmi jóval nem lehet megfizetni. Krisztus elhagyta a mennyei dicsőséget, hogy a szegénység által engem is meggazdagítson. Mindent kegyelemből kaptam, a hitet is, hogy ezt a végtelen ajándékot elfogadjam és magamévá tegyem. Bizonyosságom a kegyelem és az Ő ígérete: „Leányom, a te hited megtartott téged.” (Mk 5,34)

„Mert a hegyek eltávoznak, és a halmok megrendülnek; de az én irgalmasságom tőled el nem távozik, és békességem szövetsége meg nem rendül, így szól könyörülő Urad.”

(Ézs 54,10)

„Aki hálával áldozik, az dicsőít engem, és aki az útra vigyáz, annak mutatom meg Istennek szabadítását.”

(Zsolt 50,23)

Bözödi Melinda

IGAZI SZERETET

„Ne félj, mert megváltottalak, neveden hívtalak téged, enyém vagy.”

Ezek a szavak Isten szavai; szavak, melyek élők és hatók, szavak, amelyek képesek életet és egy új életet adni. Ezért egyedül csak Ő méltó, hogy kezdete legyen egy új élet születésének, akitől származik az élet. Isten a kezdet. Isten az, aki Van és akitől (aki által) vagyok én is. Isten az, aki magának kiválasztott minket a világ teremtése előtt, hogy legyünk mi szentek és feddhetetlenek Őelőtte. Isten az, aki kegyelmes volta folytán megajándékozott hittel és magához hívott, és Istené a dicsőség azért, hogy elvégezte azt, hogy a Sátán rabláncait Krisztus által levette tudjam – bár sokszor botladozva és bukdácsolva – az Ő útját követni. Istené a dicsőség azért, hogy az Ő gyermekeinek nevezhetem magam, és kérem az Ő segítségét ahhoz, hogy ez az iromány elérhesse az általa eltervezett célt. Katolikusnak keresztelve, és katolikus nagyszülői háttérrel gyermekkoromban nem

kérdőjeleztem meg a katolikus vallás igaz voltát, mígnem Isten elérkezettnek látta az időt arra, hogy komolyabban elkezdjek gondolkodni Róla.

Ennek előidézésére Isten több eseményt használt fel, amelyeknek célját akkor még nem láttam, és meglehetősen tehetetlenül álltam a felvetődött helyzetek közepette. Az akkori Istennel való kapcsolatomat, és teherbírást tekintve, igencsak komoly gondot okozott a problémák megkeresés nélküli hordozása. De Istennek úgy tetszett, hogy még tovább menjen, hogy keresztülvezessen a sötét szorosokon és zord sziklafalak között, azért, hogy a legdicsőségebben mutassa meg a napsütötte bércek csúcseit. Mostmár értem, hogy szükséges megjárni a sötét alagutat, hogy megismerjük a fény jelentőségét. Szükségesek voltak azok a problémák, hogy Isten elkészítse az utat, amin vezetni akar, mielőtt odahív magához, és irányt mutat.

Istennek tökéletes terve van, és ezt nagyon gyakran csak visszatekintve látjuk.

Igazából folyamatosan tapasztalhatom, ahogy a helyükre kerülnek a mozaikkockák, és láthatóvá válik a kép.

Amikor Isten elég problémát és megoldatlan helyzetet adott ahhoz, hogy teljesen összetörjön, elérkezettnek látta az időt arra is, hogy magához hívjon, és kiutat mutasson. Isten akkor is több eszközt használt – megláttatván így az Ő sokszínűségének csodálatosságát is egyben.

Ezek közül az eszközök közül kiemelnék egy testvért, aki felfedezvén érdeklődésemet Isten dolgai iránt, felfedte előttem Isten csodálatos tetteit, és rámutatott az Ő Igéje olvasásának a fontosságára. Első éves egyetemista voltam, és akkor vettem először a Bibliát úgy a kezembe, mint aki Isten szavát akarja olvasni belőle, ami nekem is szól. Isten fokozatosan megnyitotta a szememet, értelmemet és világosságot adott az igeolvasáshoz. Elkezdtem felfedezni Isten szépségét az Ő Igéjén keresztül, és hálás vagyok azért az erőért, amivel annyira belekapaszkodhattam egy-egy Igéjébe.

Az igeolvasással párhuzamosan egy könyvet is felhasznált az Úr, ami az akkor éppen aktuális problémáimra adott választ – de ezennel Isten és a Szentírás fényében feltárva azokat és biblikus megoldásokat kínálva. Lépésről lépésre tettem magamévá a Szentírás igazságait, de akkor még nem tudtam, hogy azon túl mit is kezdhethnék velük. Megláttam a bűneim súlyát, és Isten rámutatott arra, hogy az Ő Fiára helyezzem azokat. Elfogadtam Jézust Úrnak az életem felett, de a következő lépést nem láttam. Isten azonban nem késlekedett. Megmutatta a következő lépést azáltal, hogy kapcsolatba kerültem a Presbiteriánus gyülekezettel. Ebben is Isten tökéletes tervét látom, mert korábban is eljártam előadásokra különböző helyeken, de semmi nem készített maradásra. Azonban az udvarhelyi gyülekezetben eltöltött első alkalom után tudtam, hogy megtaláltam a helyem. Még bizonytalanul mentem az első alkalmakra, de tudtam, hogy mennem kell. Akkor tapasztalhattam meg, hogy Isten hívásának nem lehet ellenállni.

Hálás vagyok Istennek az Ő pásztoraiért, Attiláért és Gáborért, akik ezután terelgettek, és megismerhettem általuk Isten személyét, az Ő tulajdonságait, és hogy hogyan kell az Ő útján járni. Külön ajándéknak tekintem az Úrtól, hogy két pásztor is terelgethette a még oly esetlen bárányt, és hálás vagyok, hogy Isten az egyéniségiüket és családjaikat is felhasználta, hogy különböző dolgokra megtanítsan.

Ahogy haladtam előre az ismeretekben, egyre inkább megértettem a katolikus szokások biblikusságának hiányát. Isten tudatlanságomban is gondot viselt csodálatos módon arról, hogy ne hódoljak bizonyos szokásoknak (nem imádkoztam a szentekhez, csak Jézushoz), de immár a tiszta forrás felfrissült erejével tapasztalhattam meg ezeket.

Különösen újszerűen hatott rám Krisztus kezdetek előtt való létezése, és teremő munkája, az Ő- és Újszövetség közti harmónia, valamint a ceremóniák, mint Krisztus munkájának előképei.

Az ismeretekben való előrehaladással párhuzamosan Isten gondoskodott arról is, hogy az újjászült, megtisztított szívben való lakását berendezze az Ő igényei szerint. Néha zsúfolt utcák forgatagán át szállította és tette a helyébe a türelem, az alázatosság polcait, máskor csendesen tovasikló vizek hozták az engedelmesség, szeretet darabjait.

A próbák szerepe sem kímélte meg az új lakhelyet. Az egyetemi évek alatt – és

most is – Isten a próbák által nyilatkoztatta ki magát a legdicsőségesebben az életemben. A próbák azért próbák, hogy megtanítsanak helytállni. Egyetlen próba sem könnyű, de leírhatatlan az, ahogyan Isten jelen van a próbák alatt. Ha nem az előttünk álló problémát tanulmányozzuk elsősorban, hanem azt, hogy mit

nélkül nem lehet. Hadd erősítse meg ezt még egy pár gondolat, amelyet Isten Lelke munkált, és hadd szolgáljon bátorításul mindazok számára, akik Isten támaszát keresik:

Sánta Enikő

Atyám...

Ha az alkony selyemfátyla
Elfedi lassan a világ zaját,
És Nap uraság álmot rázva
Leveti már a bíbor ruhát
Egy hang megnyitja szívem ajtaját.

Ezen az ajtón át az első, mi utat talál,
Egy szó és egy gondolat: Atyám.
Mít jelent nekem? – szavakba nem foghatom.
Kérdezed, ki Ő? – csak egy a válaszom:
Lélek, ki átjárja minden gondolatom.

Ha lelkem bánat terhét hordja,
Meggzólítom, és terhemet leoldja,
Ha szívemben öröm húrja zendül,
Hálám énekét Ő bírhatja egyedül,
Gondja van rám – hangja el nem csendesül.

Ha elindulok, Ő az, ki elkísér,
Ha eltévedek, Vele utam célba ér.
Ha elesek, az Ő karja támaszom,
Így életem csak Reá bízhatom –
Ő, Atyám! Áldott légy, hogy kimondhatom.

akar az Isten ez által tanítani, Ő sokszor kezünkbe adja a gyertyát, ami rávilágít erre. Ettől a körülmények még nem fognak megváltozni, de a terhünk jelentősen vesztit a súlyából.

Isten csodálatos ajándékai közül még kiemelnék egyet, ami azért annyira különleges, mert vágytam rá, de le kellett mondanom róla. Azonban Isten úgy döntött, hogy megajándékoz vele, és olyan módon tette ezt, amilyen nélküle sosem lett volna. Isten megajándékozott testvérekkel (vér szerinti testvérem nincs) és rávilágított arra, hogy milyennek kell lennie egy igazi testvéri kapcsolatnak. Áldott módon tapasztalhattam meg Isten kezének munkáját ebben is, és hálás vagyok, hogy vannak testvéreim, akik bátorításukkal, dorgálásukkal, tanácsaikkal, vagy nehézségeiket feltárva, és bizalmukkal megajándékozva körülvesznek.

Áldom az Urat azért, mert megtapasztalhattam, létezik az a világ, amit hozzáfordulásom előtt csak elképzelttem, de lemondtam róla, azt gondolván, hogy a mai „modern” világunkban arról csak álmodni lehet. Csodálatos volt felfedezni, hogy létezik igazi, képmutatás nélküli szeretet, de ennek részévé lenni Isten megbocsátó kegyelme és megtartó ereje

TISZTELJED AZ URAT!

Pál apostol Efézusban tartózkodva tudomást szerzett néhány problémáról, amelyek Korinthusban adódtak. Mi más tehetett tehát, elküldte Timóteust¹ egy levéllel, hogy addig is, amíg személyesen odamehet², tanítsa őket. Az egyik ilyen probléma (a többi között) az istentisztelet volt. Pál leírja, hogyan cselekedjenek akkor, amikor összegyűlnek. Megfontolandó alapelvet ad számunkra: „*Mindenek ékesen és jó renddel legyenek.*”³ Itt máris feltehetjük magunknak a kérdést: „Hogyan tisztelem én Istent?” Vajon, minden szép rendben és ékesen történik az istentiszteletünkben?

Meg kell látnunk, hogy nem Isten nyer áldást abból, ha tiszteljük Őt. Sőt ki is jelenti: „*Ha eljötök, hogy színem előtt megjelenjete, ki kívánja azt tőletek, hogy pitvaraimat tapossátok.*”⁴ Meg kell látnunk, hogy Istennek nincs szüksége az emberre ahhoz, hogy dicsőséges legyen, hogy felmagasztaltasson. Isten az ember teremtése előtt is dicsőséges volt, és az ember megteremtésével nem nőtt a dicsősége. Az ember semmit sem tehet Isten dicsőségéhez.

Mégis, miért kell Istent tisztelni? Azért, mert Isten megparancsolta, és mert Ő valóban tiszteletre méltó. Jézus világosan elmondta ezt, amikor a Sátán megkísértette. „*Távozz tőlem Sátán; mert meg van írva: Az Urat a te Istenedet imádd, és csak neki szolgálj.*”⁵ Ez tehát meg van írva, és engedelmeskednünk kell. Engedelmeskedniük kellett az Egyiptomból kivonuló zsidóknak, de engedelmeskedned kell neked is.

Nos miért kell tisztelnünk Istent? Azért, mert egyedül az Úr méltó arra, hogy vegyen dicsőséget és tisztességet és erőt, mert Ő teremtett mindent, és minden az Ő akaratáért teremtett.⁶

Rendben van, mondjuk, mindezt tudjuk. Azonban azt is tudnunk kell, akár az egyháztörténelem tanúsága szerint, akár a Biblia leírása szerint, hogy nem nehéz dolog megrontani az igazi istentiszteletet. Legyen szemünk előtt a helyzet komolysága, amennyiben az istentiszteletünkben maga Isten van jelen. Úgy szoktunk az istentiszteletre gondolni, mint unalmas, fárasztó eseményre? Úgy indulsz-e istentiszteletre, mint aki szeretne találkozni Istennel, és az Ő szavát igyekszik meghallani? Ez csak akkor lehetséges, ha valóban keresztyén vagy, és ha tudod, hogy: „*A keresztyén ember ebben az életben arra az örökkévalóságra készül, ahol Isten tisztelete és dicsérete fog betölteni mindeneket.*”⁷ Az isten-

tisztelet tehát nem közömbös dolog. A régiak úgy vélekedtek róla, hogy az Istenrel való találkozás alkalmá az.

Lássuk most, hogy mi is az istentisztelet. Már a Tízparancsolat erről beszél. Az első négy parancsolat lefektette az istentisztelet alapelveit is. Nézzük tehát ezek alapján, hányféle istentiszteletről beszélhetünk, és végül, hogy miként kell erre felkészülnünk.

I. Mi az istentisztelet?

Az istentisztelet alapjában véve doxológia, Isten dicsőítés; tisztelet- és hódolatadás a Királynak. Ez azt is jelenti, hogy csak aki újjászületett, aki szívében is hiszi és vallja, hogy Isten Úr mindenek fölött, csak az tudja Istent tisztelni.

„*A holt természetből származó istentisztelet csakis holt szolgálat lehet.*”⁸

I.1. Az istentisztelet tárgya

„*Én, az Úr, vagyok a te Istened, a ki kiboztalak téged Egyiptomnak földéről, a szolgálat házából. Ne legyenek néked idegen isteneid én előttem*” (2Móz 20,2-3)

Nem más a tiszteletünk tárgya, mint az egy igaz Isten. Isten bemutatkozott. Kijelentette, hogy kicsoda Ő. Úgy mutatkozott be, mint aki kihozott a szolgálat házából, mint aki megtérést adott. Nagy hajlamunk van arra, hogy különböző isteneket állítsunk fel, és azokat tiszteljük. Azonban itt, a Tízparancsolatban, az egy igaz élő Isten szól. Az az Isten, aki kijelentette magáról, hogy: „*Dicsőségemet másnak nem adom, sem dicséretemet a bálványoknak.*”⁹

Ki tehát ez az Isten? Ő a Szentháromság Egy Örök Isten. Ő az Atya, a Fiú és a Szentlélek Isten. Ő tehát az, aki egységében és ugyanakkor három személyében egyedül méltó a tiszteletre. „*Hogy mindenki úgy tisztelje a Fiút, miként tisztelik az Atyát. Aki nem tiszteli a Fiút, nem tiszteli az Atyát, aki elküldte őt.*”¹⁰

I.2. Az istentisztelet módja

„*Ne csinálj magadnak faragott képeket... Ne imádd és ne tiszteld azokat, mert én az Úr a te Istened feltől szerető Isten vagyok, aki megbüntetem az atyák vétkeit a fiakban, harmad és negyediziglen, a kik engem gyűlölnék. De irgalmasságot cselekszem ezeriziglen azokkal, a kik engem szeretnek, és az én parancsolatomat megtartják.*” (2Móz 20,4-6)

Olymódon kell tisztelnünk az Urat, hogy nyilvánvaló legyen, Isten az Isten, Ő az Úr. Manapság annyira közömbösen kezelik az istentisztelet módját, mintha a hétfégi szalonnasütéssel egybekötött kirándulás lefolyásának mikéntjéről lenne szó. A legtöbb ember úgy gondolja, teljesen mindegy, hogyan tiszteli Istent, a lényeg, hogy azért néha menjen el istentiszteletre. Azonban aki helytelenül tiszteli Istent, az kicsúfolja Őt. Nem hiába van Mózes könyveiben annyi ceremóniális leírás. Istent nem lehet emberi okosság alapján tisztelni. Megvolt és megvan annak az Úrtól elrendelt módja. A Zsidó levél írója az Ószövetséget idézve mondja:

„*Meglásd, úgymond, hogy mindeneket azon minta szerint készíts, amely a begyen mutatott neked.*”¹¹

Isten tehát meghatározza az istentisztelet módját. Elrendeli azt. És tudjuk,

hogy: „Isten jelen van a rendeléseiben, valószínűleg van jelen a világban, kegyelmesen pedig az egyházban.”¹²

Ezért vannak meghatározott részei az istentiszteletnek. Szűkebb értelemben ezek a következők: dicséret (vagyis éneklés), imádság, és igehirdetés.

I.3. Az istentisztelet lelkülete

„Az Úrnak a te Istenednek nevét hiába fel ne vedd; mert nem hagyja azt az Úr büntetés nélkül, aki az Ő nevét hiába felveszi.” (Móz 20,7)

Elmondhatjuk, hogy napjaink keresztyénységében eléggé meglazult a fegyelem. Ezzel nem mondtunk újat, és nagyon finoman fogalmaztunk. Talán az az oka a fegyelmezetlenségünknek, hogy nem tudatosítjuk magunkban Isten félelmét. Mit jelent félni Istent? Bizony ez nem könnyű kérdés. Ahhoz hasonlítható, mint ahogyan az esküvő előtt a fiatal pár egymáshoz viszonyul. Félnék megbántani egymást, félnék rosszat feltételezni egymásról, mert szeretik egymást. Sőt az apa és fiú kapcsolatához is hasonlíthatjuk, amikor a fiú fél az apától. Ez nem rettegés, hanem a tisztelet egyfajta megnyilvánulása. Feltekint az apára, biztonságban érzi magát a közelében, és közben van egyfajta „egészséges” félelem benne.¹³ Féled-e tehát Istent? Igen? És hogyan nyilvánul ez meg a mindennapokban? Úgy, ahogyan a Példabeszédek 8,13 mondja? „Az Úrnak félelme a gonoszak gyűlölése;...” Ha nem gyűlölöd a gonoszt, akkor valószínűleg nem féled az Urat. A bűnhöz való viszonyulásod mutatja meg, hogy milyen kapcsolatban vagy Istennel. A bűnhöz való hozzáállásod láttatja meg, hogy mi van a szívedben.

Isten nem idegeneknek adta a Tízparancsolatot, hanem a saját népének. Neki mondja ezeket a szavakat. Vizsgáljuk meg, hogy milyen lelkülettel megyünk a mindennek fölött uralkodó Isten elé.

I.4. Az istentisztelet ideje

„Megemlékezzél a szombatnapról, hogy megszenteljed azt...” (2Móz 20,8-11)

Azt gondolhatnánk, hogy szabadságunk van abban, mikor tiszteljük Istent. Sőt, az 1Kor 10,30 alapján mindent Isten dicsőségére kell művelnünk, vagyis mindenkor neki kell élnünk. Ez alapján szoktuk mondani, hogy az egész életünk istentisztelet kell, hogy legyen. Mégis, Isten egy elkülönített napot is adott számunkra, a nyugalom napját. Ez munkától való megnyugvást, és istentiszteletre való odaszánást jelent.

Közömbös dolog az Úr napjának megszentelése? Ha a Tízparancsolatban megparancsoltatott az, hogy tiszteld szüleid, ne ölj, ne lopj, ne paráználkodj, ne hazudj stb. miért lenne kisebb kaliberű ez a parancs? Miért nem vesszük legalább annyira komolyan, mint a többi parancsot? Vagy lehet, hogy a többit sem vesszük komolyan, csak ez látványosabb? Jakab apostol amikor a személyválogatás bűnről írt,¹⁴ tudatában volt annak, hogy lesznek olyanok, akik megpróbálják bagatellizálni eme bűn súlyosságát. Ezért ezt a „kis bűnt” hamar „megmérte”, és miközben a paráznasággal és gyilkossággal egy szintre emelte, ezt írta: „Mert ha valaki az egész törvényt megtartja is, de vét egy ellen, az egész megrontásában bűnös.”¹⁵ Testvérek, jó dolog az, hogy az istentiszteletnek meghatározott ideje is van.¹⁶ Természetesen, minden percünkkel úgy kellene sáfárkodnunk, hogy azzal Istent tiszteljük.

II. Az istentisztelet fajtái

II.1. Egyéni istentisztelet

Az istentiszteletnek ilyen gyakorlásáról olvasunk a Dániel 9-ben, vagy az 1Kor 17-ben, és sorolhatnánk az ó- és újszövetségi példákat, amelyekben Isten emberei egyénileg tisztelték Istent.

Nézzük Jézust! „Kora reggel pedig, még szürkületkor, fölkelvén, kiméne, és elméne egy puszta helyre és ott imádkozék.”¹⁷

A keresztyén embernek ez nemcsak kötelessége, de igénye is. Ez a fajta istentisztelet nem rögzíthető mereven időponthoz (bár jó, ha rendszeresen egy bizonyos órában csendesedünk el), hanem az év minden napján szükséges, és ebben a tekintetben is különleges az Úr napja. Ez

olyan cselekmény, amely halaszthatatlan, és mellőzhetetlen. Nem lehet érvünk az elhanyagolására. Még a közösségi alkalmak sem lehetnek a személyes istentiszteletünk rovására. Ahogyan Matthew Henry írja: „A nyilvános istentisztelet nem mentesít minket a titkos istentisztelettelől.”¹⁸

Akinek nincs személyes közössége Istennel, annak érdemes elgondolkodni a megtérésen. Kedves olvasó, a bibliai példák azt mutatják, hogy elengedhetetlenül szükséges az egyéni istentisztelet. Neki milyen az Istennel való közösséged? Ha csak egy betanult ima elmormolásából, és egy ígerész figyelmetlen elolvasásából áll, ha arra szolgál, hogy megnyugtassd a lelkiismeretedet, akkor az istentiszteleted Isten megcsúfolását jelenti.

Érdemes elgondolkodni itt azon is, hogy az egyéni istentiszteletek többsége nagy valószínűséggel mellőzi a fentebb felsorolt részeit az istentiszteletnek. Esetenként letudjuk egy futtában elmondott imádsággal, mert „nincs időnk Igét olvasni”, de ha sikerül is elcsendesednünk, az igeolvasás és imádság mellett nem tartjuk fontosnak Isten énekekkel való dicsőítését. Tudom, az olvasóban felmerülhet a kérdés, hogy: „De hát hol írja a Biblia, hogy az egyéni istentisztelet része az éneklés is?” És valóban ezt így én sem olvastam, de azt igen, hogy Dávid énekelte, és egyedülletekor úgy dicsőítette Istent¹⁹, hogy imádságait megzenésítette.

II.2. Családi istentisztelet

Egy kortárs teológus a puritánok tanításán állva írja: „Minden otthonnak templomnak kell lennie, és a családfő legyen annak lelkipásztora.”²⁰

Miért van az, hogy keresztyén családokban a családfő nem gyűjti egybe a gyü-

lekezetét? Miért nem vállalja felelősségteljesen a kötelességét? A puritánok naponta kétszeri családi szinten történő igefelolvasást és imádkozást tanácsoltak. A vasárnapot pedig családi szinten ünnepelték.

Ezzel ellentétben manapság olyan keresztyén családokat látunk, amelyekben a közös csendességet idegennek tekintik, és nem látják vendégül legalább néha. Az ilyen családoknál minden külső máz ellenére kevesebb az Isten utáni szomjúság, az Istennel való találkozni vágyás, mint egy muzulmán mecsetben.

Közülünk sokaknak nem adatott meg, hogy keresztyén családokban nőjünk fel. Vajon a gyerekeinknek megadatik-e?

III.3. A gyülekezeti istentisztelet

Azt kell mondanunk, hogy a három istentiszteleti forma közül ez a legfontosabb. Azonban rögtön utána azt is el kell mondani, hogy a másik kettő nélkül ez a harmadik sem teljes.

Ha arra gondolunk, hogy a mennyben Isten tisztelete lesz a fő feladatunk, akkor talán átérezzük az istentisztelet fontosságát. „A szentek istentisztelet-szeretéről a puritánok nem győztek eleget elmélkedni. Miért ez a nagy szeretetük? Mert a szentek az istentiszteleten nemcsak keresik, hanem meg is találják az Istent.”²¹

Mikor találkozta utójára Istennel? Az ítélet napján személyes ismerősökdént köszöntheted? Olyan ismerősként, akinek vasárnaponként hallottad az üzenetét? A legtöbb embernek csak egy-egy mondat, vagy kifejezés ragadja meg a figyelmét az egész prédikációból. Nem hallja meg az egész üzenetet, mert nem is célja.

Kedves olvasó: ahhoz, hogy megértsd a teljes prédikációt, még ha gyenge az ige-hirdetés (sőt, akkor még inkább), fel kell készülnöd rá.

III. Az istentiszteletre való felkészülés

Itt a végén hadd kérdezzük meg magunktól, hogyan készülünk fel az istentiszteletre? Nyilván itt a közösségi istentiszteletre gondolunk. (Azaz, hogy a közösségi istentiszteletre a személyes és a családi istentisztelet által készülhetünk fel, de ez fordítva is igaz.) Hogyan serkentjük magunkat Isten keresésére és a Vele való találkozásra?

A Westminsteri istentiszteleti rendtartás a következőképpen fogalmaz: „Midőn a gyülekezetnek nyilvános istentiszteletre egybe kell gyűlnie, tagjai (minekutána szívüket arra illendőképpen felkészítették) mindannyian jöjjenek el...”²²

Nemcsak arról van szó, hogy el kell menni istentiszteletre, hanem arról is, hogy illendőképpen fel kell készülni rá. Nem az istentisztelet teremben a leülés előtti elcsendesedésről ír, hanem az otthoni felkészülésről. Felkészülés után kell elmenni a nyilvános istentiszteletre. Hadd hozzunk még egy idézetet: „Istentiszteletünk elmélyítéséhez nem új liturgiai formákra, és formulákra, nem új dicsőretekre és dalamokra, hanem több felkészítő szövmunkára van szükség.”²³ Némely embernek annyi új ötlete van az „istentisztelet jobbításáról”, mintha született reklámszakember lenne. Sokaknak nem tetszik, hogy a lelkész régi fordítású Bibliát használ, mások az énekek ódivatúságát kifogásolják. Vajon, miből áll ezeknek az embereknek

az istentiszteletre való felkészülése? Tartok attól, hogy egyáltalán nem készülnek arra, hogy Istennel találkozzanak. És természetesen nem is találkoznak Vele.

Régi igazság, hogy vasárnapjainkért vívott csatánkat a megelőző szombat este már vagy megnyertük, vagy elvesztettük. Ezért írta valaki valahol azt, hogy: „Ha szombat este, az Úrra bízod szívedet, az Úr napján reggel nála találod.”²⁴ Azonban tovább mehetünk. Mi még arra sem vesszük a fáradságot, hogy legalább vasárnap reggel személyes csendességgel készüljünk az istentiszteletre. Hadd idézzünk itt Szcenci Molnár Albert naplójából:

„Vasárnap reggel négy órakor felébredvén, zsoltárokat énekeltem az ágyban, magyarul, latinul és németül egészen öt óráig. Öt órakor fölkeltem, a Zsoltárok könyvét olvastam, majd befűtöttem a kályhába és imádkozni kezdtem.”²⁵

Ez a kegyes férfiú tehát 1598. január 1-én, vasárnap hajnalban fűtetlen szobájában²⁶, személyes csendességet tartott (ének, igeolvasás, imádság). Természetesen könnyű volt neki felébredni hajnali négy órakor, hiszen előző, vagyis szombat este, nem nézte éjfélig vagy tovább a tévét. Ez a fiatal ember, aki akkor 24 éves volt, példásan megszentelte azt a napot.²⁷

Hogyan készülsz te Isten Igéjének hallgatására? Valahol el kell kezdeni! Ha nem készülsz fel, akkor nem hallod meg Isten üzenetét. Ha nem hallod meg Isten üzenetét, vagyis nem találkozol Vele istentisztelet alatt, akkor a hét közben a csendességeid fárasztóak, és nem kívánatosak lesznek.

Fonoljuk meg tehát, hogy milyen a mi istentiszteletünk, mert ez befolyásolja a jelenünket és kihatással van úgy a földi, mint az örökkévaló jövőnkre.

Tamás Sándor

1 v.ö. 1Kor 4,17

2 v.ö. 1Kor 16,4-8

3 1Kor 14,40

4 Ézs 1,12

5 Lk 4,8

6 v.ö. Jel 4,11

7 Maurice Roberts, Weaknesses in Worship, The Banner of Truth Magazine, 2002. október, 2. o., idézi Szöke Imre, Keskeny Út, 2003. január, 13. o.

8 Stephen Charnock: Works. I: 298. o., idézi: James I. Packer: A megújulás teológiája, Koinónia, 2000, 334. o.

9 Ézs 42,8

10 Jn 5,23

11 Zsid 8,5.

12 James I. Packer: A megújulás teológiája, Koinónia kiadó, 335. o.

13 Mindkét példát használja a Biblia. A vőlegény és menyasszony, apa és fiú kapcsolatáról úgy beszél, mint Isten és a népe, Krisztus és a gyülekezet közötti kapcsolatáról.

14 Jak 2,1-13

15 Jak 2,10

16 v.ö. ApCsel 20,7; 1Kor 16,2

17 Mk 1,35

18 Gathered Gold, összegyűjtötte John Blanchard, Welwyn, Hertfordshire, England: Evangelical Press, 1984, 342. o., idézi: Donald S. Whitney: A keresztyén és a lelki fegyelem, Keresztyén Ismeretterjesztő Alapítvány, 2000, 114. o.

19 Lásd a Zsoltárok könyvét

20 James I. Packer: A megújulás teológiája, Koinónia kiadó, 339. o.

21 Uo. 335. o.

22 Uo. 340. o.

23 Uo. 341. o.

24 Swinnock, George: Works, idézi J. I. Packer: A megújulás teológiája, 321 és 341. o.

25 Szcenci Molnár Albert: Napló és más írások, Kritérium Könyvkiadó, Bukarest, 1984, 94. o.

26 Szcenci abban az időben nagyon szegényesen élt.

27 Az első prédikáció, amit aznap meghallgatott, nyolc óra előtt volt, a második pedig ebéd után. Délután meglátogatta báró Thököly Istvánt, aki Szencinek tanulóútasa volt, és ott két óra hosszáig tartó „kegyes beszélgetésük volt.”

A TANÁCS ELFOGADÁSA ÉS A KERESZTYÉN EMBER

Általánosságban beszélve elmondhatjuk, hogy a mai társadalom nem sokra értékeli a másoktól kapott tanácsokat. Sokan megsértődnek, ha nekik valaki tanácsot ad. Sokan megaláztatásként, magánéletbe való beavatkozásként könyvelik el a másoktól jövő tanácsokat. Felháborodottan mondják: Tanácsot adnak

nekem, mintha én nem tudnám mi a megoldás, mintha én nem látnám át elég tisztán a helyzetet.

Ennek a magatartásnak az egyik oka a büszkeség, az önteltség, a felfuvalkodottság, az alázat hiánya. Tanácsot meghallgatni, megszívlelni és elfogadni csak alázattal lehet. Ha valaki úgy gondolja, hogy

ő mindent, mindenkinél jobban tud, az nem fog tanácsot elfogadni másoktól.

A másik ok, hogy a mai társadalomban nem egy elterjedt dolog a tanács elfogadása, az az egységes értékrend hiánya. Az erkölcs relativ. Mindenki számára az a helyes amit ő helyesnek lát. Ezért nem adhat tanácsot senki, mert az, ahogy ő gondolja, csak rá nézve érvényes. Nekem csak az a jó, amit én jónak tartok.

A tanáccsal kapcsolatos ellenszenv mindenek fölött az Isten elleni lázadásban gyökerezik. Isten felszólít arra, hogy szívleljük meg a másoktól jövő tanácsokat de az Isten nélküli ember pont az ellenkezőjét teszi.

Napjainkban azonban nem csak az Isten nélkül élő társadalom számára népszerűtlen dolog a tanács elfogadása, hanem a hitvalló keresztyének körében is. Miért? Azért, mert a világ befolyása ezen a területen is sokkal erősebb, mint Isten Igéjének a befolyása. Az ige tanítására való átfarmalódás helyett, a világ hasonlatosságára való átfarmalódás az uralkodó. A legtöbb keresztyén ösztönyszerűen cselekszik (a világ, a bűnös természet és a Kísértő nyomására), mintsem tudatosan, Isten Igéje által vezetve. Talán, mert sokkal többet hallgatjuk a világ szavát, mint amennyi időt töltünk az Isten Igéjéről való elmélkedéssel.

Keresztyén körökben sem ritka olyan kijelentéseket hallani egy-egy tanács kapcsán, hogy: „Ez az én magánéletem, ebbe ne szóljon bele senki! Senkinek semmi köze, hogy én hogyan élek! Én jobban tudom, hogyan kell eljárnom! Foglalkozzon mindenki a maga dolgával és nekem ne osztogasson tanácsokat!”

Az elkövetkezendőkben arra szeretnék mindenkit ösztönözni, gondolkozzon el azon, hogy mire is szólít fel Isten Igéje ezen a területen. Hogyan kell viszonyulnom keresztyénként a másoktól jövő tanácsokhoz?

Jézus a mi fő tanácsosunk

Az első számú szempont, amit figyelem előtt kell tartanunk, az, hogy az Igében Jézus úgy van megnevezve, mint „Csodálatos Tanácsos”.

„Mert egy gyermek születik nekünk, fiú adatik nekünk, és az uralom az ő vállán leszen, és hívják nevét: csodálatosnak, tanácsosnak, erős Istennek, örökkévalóság atyjának, békesség fejedelmének!” (Ézs 9,6) Az

A SÁTÁN BOLDOGMONDÁSAI...

...avagy Krisztus hegyi beszédének elferdítése

Ha a Sátán, a Kísértő megírná saját boldogmondásait, azok valószínűleg így szólnának:

„Boldogok, akik túl elfoglaltak, túlságosan le vannak kötve, túlságosan fáradtak ahhoz, hogy heti 1 órát töltsenek a gyülekezetben, igazi, hitvalló keresztyén közösségben – ők a legjobb munkásaim!

Boldogok, akik arra várnak, hogy megkérjék őket, és elvárják a köszönetet – felhasználom őket!

Boldogok a túl érzékenyek, a sértődések, a jó módúak, akik csak magukra tekintve, önelégülten felhagynak az ige hirdetések hallgatásával – ők az én missziós szolgálattevőim!

Boldogok a vallásosak, akik mások idegeire mennek, és elrettentik az Urat keresőket is – az enyémeik!

Boldogok a bajkeverők, a vizsályt szítók – a fiaimnak hívatnak!

Boldogok, akiknek nincs idejük imádkozni – könnyű prédák számomra!

Boldogok a puzmogók, a pletykálkodók – ők az én titkosügynökeim!

Boldogok a testvéreket, a gyülekezeti elöljárókat bírálók – ők az elkészített helyek örökösei mellettem!

Boldogok a vádaskodók, a panaszkodók, a lázadók – én, a Mesterük megertem őket, és osztozom velük!

És boldog vagy te, aki ezt olvasod, és azt gondold, hogy másokról szól, nem pedig rólad – megfogtalak!”

„Boldogok a lelki szegények: mert ők a mennyeknek országa.

Boldogok, akik sírnak: mert ők megvigasztaltatnak.

Boldogok a szelídek: mert ők örökségül bírják a földet.

Boldogok, akik éheznek, és szomjúhozóak az igazságot: mert ők megelégtettek.

Boldogok, az irgalmasok: mert ők irgalmasságot nyerne.

Boldogok, akiknek szívök tiszta: mert ők az Istent meglátják.

Boldogok a békességre igyekezők: mert ők az Isten fiainak mondatnak.

Boldogok, akik háborúságot szenvednek az igazságért: mert ők a mennyeknek országa.

Boldogok vagytok, ha szidalmaznak, és háborgatnak titeket, és minden gonosz hazugságot mondanak ellenetek énérettem. Örüljétek, és örvendeztetek, mert a ti jutalmatok bőséges a mennyekben: mert így háborgatták a prófétákat is, akik előttetek voltak.”

(Mt 5,3-12)

(Az E-mail Ministry nyomán.
Fordította és átdolgozta Tihanyi Pál.)

Ézsaiás 11,2 szerint is néki adatott a bölcsességnek, értelemnek és tanácsnak lelke. Ezért, ha megtértünk, ha megbékültünk már Istennel, akkor az első számú, mindenek feletti tanácsosunk Isten kell, hogy legyen.

A múltban Isten népe a lelki magaslatocon gyakran nyilatkozott csodálattal Isten tanácsairól: „Uram, te vagy Istenem, magasztallak, dicsérem nevedet! Mivel csodát cselekvél, örök tanácsaid bűség és igazság.” (Ézs 25,1) „Ez is a seregek Urától származott: Ő ad csodás tanácsot és nagyságos bölcséget!” (Ézs 28,29)

A lelki hanyatlás időszakaiban pedig az Isten tanácsainak a megvetése jellemezte Isten népét. „Mert ellenszegültek az Isten beszédének, és a Felségesnek tanácsát megújták.” (Zsolt 107,11)

Tehát mindenek előtt és mindenek fölött azt tartjuk szem előtt, hogy Isten legyen a mi tanácsosunk. Isten tanácsaihoz való helyes viszonyulás az előfeltétele az emberek tanácsaihoz való helyes viszonyulásnak.

Az jó tanács elfogadásának fontossága

A Mindenható Isten azonban azt is tanácsolja, hogy fogadjuk el az emberek tanácsát is. Az Ige arról is beszél, hogy milyen emberi tanácsokat ne fogadjunk el. Ha nem Isten Igéje lesz a mi tanácsosunk ezen a területen, akkor nem marad más, mint a világ, a mi bűnös természetünk, és a Kísértő tanácsára való hallgatás.

A büszke, felfuvalkodott, Istentől függetlenedett ember azt gondolja magáról,

hogy ő elég okos ahhoz, hogy ne szoruljon az embertársai tanácsára. Ha valaki egyedül boldogul, akkor büszke is a maga bölcsességére, ő nem szorult mások tanácsára. A Biblia azonban azt mondja az olyan emberről, aki megveti a mások tanácsát, hogy bolond.

„A bolondnak úta helyes az ő szeme előtt, de a ki tanáccsal él, bölcs az.” (Péld 12,14) Isten a bölcsésséget másként látja, mint ez a világ. Isten Igéje szerint a bölcs az, aki meghallgatja, megszívleli és elfogadja a másoktól jövő tanácsot.

„Csak háborúság lesz a kevélységből: azoknál pedig, a kik a tanácsot beveszik, bölcsesség van.” (Péld 13,10) Isten az Ő beszédében figyelmeztet arra, hogy a büszkeség, a kevélység – ami a tanács elutasításának egyik mozgó rugója – csak háborúságot szül.

Sok ember azt gondolja, az a jó, ha neki vannak egyéni gondolatai és azokat egyedül is véghez tudja vinni. Ez jó arra, hogy a saját büszkeségét tovább táplálja. Az Ige szerint azonban a mi gondolataink akkor lesznek igazán erősek, amikor mások tanácsa által vannak megpróbálva, megerősítve. Az ember ugyanis egyedül nagyon egyoldalúan tud gondolkozni és cselekedni.

„Hiábavalók lesznek a gondolatok, mikor nincs tanács; de a tanácsosok sokaságában előmennek.” (Péld 15,22) „A gondolatok tanácskozással erősek; és bölcs vezetéssel folytass hadakozást.” (Péld 20,18) A bölcs ember megfogadja Isten tanácsát, és keresi az embertársai tanácsát is. Meghallgatja, megszívleli és megfogadja azokat. A bölcs ember nem feledkezik meg arról, hogy vannak nálánál okosabb emberek is,

olyanok, akiknek nagyobb az ismeretük, mint neki. A bölcs ember nem feledkezik meg arról, hogy vannak emberek, akiknek nagyobb az élettapasztalatuk mint neki, vannak, akik hitben nála előrehaladottabbak. A bölcs ember nem feledkezik meg arról, hogy ő a leginkább hajlamos az elfogultságra az adott kérdésben. Egy kívülállóknak több esélye van arra, hogy részrehajlás nélkül ítélje meg az esetet.

Persze a tanács elfogadása többet jelent annál, mint meghallgatni, bólogatni és aztán csinálom úgy, ahogyan én azt már korábban eldöntöttem. Sok keresztyén számára sajnos csak ennyit jelent a tanács elfogadásával kapcsolatos gyakorlat. Meghallgatja a tanácsot, mert nem tehet mást, tudja, hogy Isten Igéje felszólítja erre, de aztán semmibe vesz minden tanácsot, és kizárólagosan a korábban már meghozott, saját elhatározása szerint dönt. Ha már eldöntöttük, hogy mit fogunk csinálni, akkor a tanács meghallgatása legtöbbször csak álkegyes magatartás. A tanács meghallgatását követi egy alapos mérlegelés, és a döntés meghozatalát az említett szempontok szem előtt tartásával kell meghozni.

A büszkeség mint legnagyobb akadály

A büszke, felfuvalkodott ember esetében sajnos nem ez történik. Az ilyen ember megveti mindenek előtt Isten tanácsát, amely a tanács elfogadására szólít fel. Az ilyen ember úgy cselekszik, mintha ő lenne a legokosabb ember a földön, mintha neki lenne a legnagyobb élettapasztalata. A büszke, felfuvalkodott keresztyén úgy cselekszik, mintha nem lenne nála hitben előrehaladottabb ember a földön, aki esetleg többet meg-

értett volna már az Igéből, mint ő. Úgy gondolja, mivel ő személyesen érintett az ügyben, ezért a legsemlegesebben ő tud ítélni ebben a kérdésben. A büszkeség, a felfuvalkodottság az egyik legnagyobb ellensége a tanács elfogadásának. Ahhoz, hogy helyesen viszonyuljunk a tanácsokhoz, mindenek előtt megalázkodásra van szükség. Megalázkodni Isten és emberek előtt, mert „... a megmaradás pedig a sok tanácsos által van.” (Péld 11,14)

A hamis tanácsok veszélye

Természetesen Isten nem olyan elfoglalt, hogy ne venné figyelembe a földi állapotokat és nem is arra szólít fel, hogy mindig, mindenki tanácsát el kell fogadnunk. Egy bűn által megromlott világban vannak rossz tanácsok is, és Isten beszéde ezekkel kapcsolatosan elmarasztalóan ítél. A bűn bejövetele és a világba egy rossz tanács elfogadása indította el. A kísértő adott egy tanácsot Évának, amit jobb lett volna elutasítani. Sőt, továbbra is kaphatunk rossz tanácsokat a Kísértőtől, de a világtól és a mi bűnös szívüinktől is.

A Biblia kitér arra is, hogy a gonoszok tanácsát nem kell elfogadni. Természetesen, a bibliai gondolatmenetet követve, gonoszok alatt azokat értjük, akik az isteni értékrenddel ellentétesen élnek. A tanácsra szoruló, felfuvalkodott ember általában azokat tartja gonosznak, akik az ő eltökélt szándékával ellentétesen tanácsolják.

Isten Igéje az istentelen életet élő emberek tanácsát ítéli el. „Az igazaknak

gondolataik igazak; az istentelenek tanácsa csalás.” (Péld 12,4)

Az Igétől eltérő tanácsokat jó elkerülni, hisz azok elfogadása bűn. Az Isten parancsolata elleni tanács nem lehet bölcs, elfogadása méltó tanács. „*Nincs bölcsesség, és nincs értelem, és nincs tanács az Úr ellen.” (Péld 21,30)*

A Biblia bolondnak nevezi azokat, akik megvetik a tanácsot. A gonoszok tanácsa szerint járni nem érdemes. Boldog ugyanis az az ember, aki ezek tanácsát nem fogadja meg: „*Boldog ember az, aki nem jár gonoszok tanácsán, bűnösök útján meg nem áll.” (Zsolt 1,1)* Boldog ember az, aki felismeri a gonosz tanácsot, még ha az báránypőr csomagolásban érkezik is, és boldog, ha elutasítja azt.

Természetesen a világ részéről folyamatos nyomás van a keresztyéneken, hogy az ő gonosz tanácsaik alapján éljék életüket. A világ nyomást gyakorol a keresztyénekre, hogy az Isten akaratával ellentétes tanácsait meghallgassák, megszívleljék és megélik a gyakorlatban. Lehet, hogy már a múltban is volt, és biztos, hogy még a jövőben is lesz részünk olyan nyomásgyakorlásban, amikor a világ fiai az Ige alapján elfogadhatatlan tanácsot próbálnak ránk erőltetni. Kísértés lehet ilyenkor, hogy fogadjuk el a bűnös tanácsot, azért, hogy békességünk legyen a világ fiaival. Keresztyénekként két veszélyes alternatívánk van: egyik az Isten előtt kedves tanács megvetése, a másik pedig az Isten akaratával ellentétes tanács elfogadása.

Isten figyelmeztet arra, hogy mi vár ránk, amennyiben elutasítjuk az Isten

előtt kedves tanácsokat: háborúság, hiábavaló gondolatok, szegénység és gyátlázat. Bátorításként azt is elénekbe tárja, hogy a jó tanács megszívlelése előremenevelt és megmaradást biztosít számunkra. A tanács elfogadása tehát hasznos fegyver lehet a mi keresztyén harcainkban (Péld 20,18 és 24,6), és sajnos ezt nagyon kevés keresztyén tudatosítja magában. A büszkeségük és önfejűségük árnyékában szépen virágzik a tanács megvetése is.

Ha Isten Igéjét tartjuk szem előtt, akkor határozottan elmondhatjuk: minél fontosabb dologban kell döntést hoznom, annál inkább ajánlott tanácsot kérni mástól is. Minél nagyobb a harcom egy bizonyos területen, annál inkább szükségem van erre a fegyverre is. Keresztyénekként mindenek előtt és mindenek fölött jó a keresztyén testvérek tanácsát keresni. Ez nem jelenti azt, hogy gyakorlati dolgokban hitetlen emberek nem adhatnak jó tanácsot (pl. hogyan érdemes fogni a kalapácsot). De hitbeli gyakorlattal, erkölcsi értékrenddel kapcsolatos tanácsokat mindenképpen csak keresztyénektől kérjünk és fogadjunk el. A nemkeresztyének is tudnak az ő életpasztorátukból fakadóan bizonyos jó tanácsokat adni, de a más erkölcsi értékrendjük miatt, az erkölcsi és életvitelbeli tanácsaik bizonyos esetekben sántíthatnak.

Persze a világ szeret olyan tanácsokat adni, amellyel az ő értékrendjét propagálja, és amelyekkel lejáratja a keresztyén értékeket. Teszi ezt olyan jóindulattal és sürgetéssel, hogy néha szinte lehetetlen nemet mondani rá. Másfelől pedig a világ megveti a helyes értelemben vett tanácsokat, és azokkal kapcsolatosan gyakran hangoztatja, hogy: „Ez az én magánéletem és ehhez senkinek semmi köze! Én jobban tudom és ne szóljon ebbe bele senki! Mindenki úgy csinálja, ahogy az neki tetszik!”

Ezen a területen is két út és két úr közül választhatunk. Két irányból fogadhatunk el tanácsokat, és ezek alapján két ellentétes irányba igyekezhetünk. Bárcsak az Ige szerinti tanácsokat elfogadva, a helyes irányba igyekeznénk.

„*Hallja a bölcs és öregbítse az ő tanulságát, és az értelmes szerezzen érett tanácsokat.” (Péld 1,5)*

Szász Attila

„BIZONYSÁGTÉTEL”

Erős délutáni forgalom volt a nagyvárosban. A sugárúton egy férfi közelített autójával a kereszteződéshez, őt egy nő követte, szorosan ráhajtván az előtte lévő autóra. Nagyon sietős lehetett útja, mert alig hagyott valami távolságot a kocsik között. A lámpa zöldről sárgára váltott, a férfi lassított, és megállt a zebra előtt; bár felgyorsítva még átsurranhatott volna.

A nő hirtelen beletaposott a fékbe, és csikorgó kerekekkel megállt. Láthatóan arra számított, hogy az előtte lévő felgyorsít, és ő rátapadva – már a piroson – szintén átmehet a kereszteződésen. Nem jött össze.

A nő magából kikelve, szitkozódva, igazságtalanul ordított az autójában, csapkodta a kormányt, és nyomta a dudát. Műsorának kellős közepén hallotta meg az oldalablakon a határozott kopogást. Felnézett, és meglátta a szigorú arcú, összevont szemöldökű rendőrt. Meglepetten elhallgatott.

A rendőr feltartott kézzel kiszállította a nőt a kocsiból, elvette az iratait, majd bevitte a rendőrszere, ahol megmotozták, lefotózták, ujjlenyomatot vet-

tek tőle, nyilvántartásba vették, és bezárták egy cellába.

A nő csodálkozva nézett, hogy mi történik vele. Gondolkodott, hogy vajon mit vétett, miért került ide; nem értette az egészet. A hideg és sötét zárkában lassan telt az idő. Aztán végül, kb. két óra

múlva egy őr jött a cellához, elővette a kulcsot, és kinyitotta az ajtót. Kikísérte a nőt az irodába, ahol a rendőr várta az irataival és a személyes holmijaival.

- Elnézést kérek a tévedésért, hölgyem – mondta a rendőr. A lámpánál ön után álltam, ahol ön teli torokból kiabált az előtte álló, szabályosan közlekedő autóra, verte a kormányt, és veszettül nyomta a dudát. Észrevettem a „Jézus a Megváltó” feliratot, és a kis fényes halas emblémát is az autója hátulján, így mindezek alapján azt feltételeztem, hogy ön lopta az autót...

„Semmi rothadt beszéd a ti szátokból ki ne származzék, hanem csak amely hasznos a szükséges építésre, hogy áldásos legyen a hallgatóknak. És meg ne szomorítsátok az Istennek ama Szentlelkét, aki által megpecsételtetek a teljes váltságnak napjára. Minden mérgesség és fölgerjedés és harag és lárma és káromkodás kivetessék közületek minden gonoszsággal együtt.” (Ef 4,29-31)

(Az E-mail Ministry nyomán. Fordította és átdolgozta Tihanyi Pál.)

INNEN – ONNAN – INNEN – ONNAN

Vélemények a halálhoz való viszonyulásról...

„Élj azzal a tudattal – amint valaki mondta – hogy, ameddig van halál, van remény...”

„Szabadulj meg ettől az aggodalomtól – halj meg most!”

„Az a tudat vigasztal, hogy sokan meghalnak előttem – sőt még téged is magam elé engedlek... Parancsolj!”

Guardian Weekly

Érdekes vélemények egy angol világi újságból...

Demográfiai érdekesség...

Jövő évre az Izraelben élő zsidó lakosság száma meghaladja az USA-ban élő zsidók számát. Ez azért érdekes demográfiai fejlemény, mert Izrael államának újraalapítása óta erre még nem volt példa. Eddig kevesebb zsidó élt Izraelben, mint az USA-ban...

Evangelical Times

No comment.

Árvíz ellen Szűz Mária...

Ami az araboknak Mekka, az a románoknak Nicula (Füzesmikola). A Kolozs megyei ortodox monostorban vasárnap este (augusztus 14-én) – a híradások szerint – kétszázezren emlékeztek Szűz Mária mennybemenetelére, és kérték, hogy ne legyen több eső. A csodatevő ikonhoz nemcsak görög katolikusok mentek el, hanem katolikus és református magyarok is, és tiszteletét tette a román kormányfő is. Az elszánt hívők nem érték be virrasztással és imádkozással, vezeklésül négykézláb csúztak körbe a fatemplom körüli murván.

Index

Mindenkinek ajánljuk – ha másoknak nem is, de legalább a fentiekben említett reformátusoknak – hogy forduljanak bizalommal Krisztushoz (Zsid 4,16)... Jobban járnak!

A pápa az iszlám képviselőivel találkozott Kölnben...

XVI. Benedek a terrorizmus elleni közös harcra szólította fel a keresztyéneket és a muzulmánokat. Az iszlám vallás képviselőivel való találkozáskor a pápa

aggodalommal beszélt a terrorizmus terjedéséről. Mint mondta, a terroristák a vallás szolgálatában követnek el békés együttélés elleni tetteket. XVI. Benedek megjegyezte: keresztyének és muzulmánok kapcsolatát nem mindig jellemezte figyelem és megértés. Gyakran indultak csatározások és háborúk Isten nevében, mintha az ellenség elpusztítása Istennek tetsző lenne...

Magyar Kurír

Nemes gondolatok, amelyekkel csupán egy baj van. Az új pápa – elődjéhez hasonlóan – szintén megelőlegezi, hogy az iszlám és a keresztyénség egyugyanazon Istent imád. Pedig az iszlám istenének és a keresztyénség Istenének semmi köze egymáshoz... Ez egy alapvető különbség, amit látni kellene a Szentírás alapján...

Növekvő AIDS/HIV veszély Ázsiában...

Az ENSZ határozottan figyelmeztette az ázsiai országokat, hogy az AIDS/HIV robbanásszerű terjedésével kell szembenézniük, ha csak nem fogatosítanak azonnali intézkedéseket. Az ENSZ különösen az iszlám országok vezetőit sürgette cselekvésre, akik eddig a problémát teljesen figyelmen kívül hagyták... Az ENSZ adatai szerint Ázsiában 8,2 millió nyilvántartott fertőzött van, ebből 5,1 millió Indiában él. Azonnali lépések hiányában a következő 5 évben újabb 12 millió ember fertőződhet meg – figyelmeztetett az ENSZ...

Evangelical Times

Az AIDS/HIV rettenetes sebességgel terjed – különösen ha nem fogatosítanak intézkedéseket ellene. De a bűn se lassú – különösen ha nem fogatosítanak intézkedéseket ellene...

Keresztyén sors Szaud-Arábiában...

A szaud-arábiai titkosrendőrség 40 pakisztáni keresztyént tartóztatott le, akik egy magánlakáson gyűltek össze imaközösséget tartani. A pakisztáni ven-

KONFERENCIA A LELKIGONDOZÁS TÉMAKÖRÉBEN...

Ha Isten is úgy akarja és élünk, október közepén Dr. Robert Smith (USA) tart előadásokat közöttünk a lelkigondozás témakörében. Dr. Smith az USA-beli *National Association of Nouthetic Counselors* tagja, mely szervezetet elkötelezte magát a biblikus alapokon álló lelkigondozás mellett. Október 14-15-én Miskolcon, október 17-18-án pedig Szovátán hallgathatjuk előadásait. Néhány előadástéma a következő: *Miért használjuk a Bibliát a lelkigondozásban?; Mitől biblikus a lelkigondozás?; Lelkigondozói filozófiák összevetése; A mentális betegségek diagnosztizálásának alapjai; Lelkigondozás és progresszív megszentelődés; Gyógyszeres kezelés alatt állók lelkigondozása, stb.* Minden érdeklődőt szeretettel várunk alkalmainkra.

Keskeny Út

INNEN – ONNAN – INNEN – ONNAN

dégmunkások Rijádban dolgoztak, és hetente összejártak erre az alkalomra... A rendőrök meglepetésszerűen körülvették a házat, bántalmazták a résztvevőket és feldúlták a bútorokat. Minden jelenlévőt letartóztattak, asszonyokat és gyerekeket is beleértve... Később viszont szabadon engedték őket. Egy pakisztáni keresztyén a történetek után a következőt kérdezte: Miért van a szaudi muzulmánoknak joguk arra, hogy bárhol a világon mecseteket építsenek és gyakorolják vallásukat, miközben megtagadják a keresztyén vendégmunkások abbéli jogát, hogy Szaud-Arábiában szabadon összegyűljenek istentiszteletre?

Free Church Witness

Ez valóban jó kérdés. Tényleg? Miért?

A WTO elismeri meleg dolgozóit...

A Világkereskedelmi Szervezet (WTO) az első olyan nemzetközi munkahely, amelyik elismeri meleg munkavállalóinak házasságát. A WTO az első nemzetközi szervezetként ad kedvezményeket esküvő után homoszexuális dolgozóinak, írja a pride.hu. A szervezet ugyanolyan kedvezményeket ad ezentúl egynemű és különböző nemű pároknak, ha házasság pecsételte meg az élettársi közösséget. A kedvezmények csak azokra vonatkoznak, akik teljesen legálisan kötöttek házasságot, vagyis olyan országban, ahol erre az állam által elismert lehetőségük van. Ilyen többek között Dánia vagy Spanyolország.

Origo

Különös házasság...

Nyári táboraink...

Hálaadással számolhatunk be olvasóinknak nyári táborainkról. Kárpátalján idén négy nyári tábort tartottunk. A felnőtt táborban 22-en, az első gyerek táborban 33-an, a második gyerek táborban 24-en, az ifjúsági táborban pedig 14-en vettek részt a munkatársakon kívül. Szovátán egész nyáron egymást követték a különféle táborok. A gyülekezeti gyerektáborban 35 gyerek

és 8 munkatárs vett részt. Ezt követte a munkatársak gyerekeinek a tábora. Ezen 28 személy vett részt. Az ifjúsági evangélicizációs táborban 20 volt a létszám. A kórus, illetve teológiai továbbképző táborban szintén 20 személy volt hivatalos. A hitmélyítő tábor 43 résztvevőt tudhatott magáénak. Ezt követte a kreacionista tábor 25 résztvevővel. A sort

az idősebbek tábora zárta 39 résztvevővel. Végül aug. 19-21. között a Miskolcon tartott nyári csendesnapokon, 67 felnőtt és 17 gyerek vett részt. Legyen Istené a dicsőség mindenért!

Keskeny Út

(Válogatta: Szóke Imre)

KIADVÁNYAINK...

Mindenki figyelmébe ajánljuk a Presbiteriánus Kiadó legújabb könyvét: Mi történt a kegyelem evangéliumával? A szerző, dr. James M. Boice, nem ismeretlen előttünk, hiszen legutóbb is tőle jelentettünk meg egy kiadványt. Ebben a könyvben dr. Boice a reformáció jelszavait fejt ki előttünk. Az elfelejtett Solák (Sola Scriptura, Sola Gratia, Solus Christus, Sola Fide, Soli Deo Gloria) tanulmányozása minden bizonnyal áldásos lesz az olvasók számára.

Keskeny Út

HOGYAN TEGYÜNK TÖNKRE EGY IMAKÖZÖSSÉGET?

Íme 10 ötlet, amely gyakorlása által bármely gyülekezet közösségi imaélete meddővé válik. Igen, a te gyülekezeted is gyengévé, és lelkileg tehetetlenné válhat! Csak kövesd ezt a 10 lépést, és a prédikáció erőtlenné lesz, a tagok élete többé már nem fog hatást gyakorolni a külvilágra, és az egyház alig lesz megkülönböztethető a világtól.

1. Ne gyere el! Semmi sem ássa alá oly hatékonyan az imaközösséget, mint az otthonmaradó emberek. A kifogásolható indok miatt hiányzó ember, számos dolgot ér el egyszerre. Először is, megfosztja a megjelent személyeket jelenléte és imája bátorításától. Másodszor, ha a nemjárás szokássá válik, azok, akik eddig lelkiismeretesen jártak elcsüggednek, és megkérdézik majd maguktól, hogy nekik miért is kell ezzel bajlódniuk, ha mások nem teszik. Harmadszor, ennek hatása lesz a következő generációra is. A gyerekek hamar meg fogják tanulni szüleiktől, hogy az imaközösség legjobb esetben is csak egy fakultatív, extra dolog, rosszabb esetben pedig egy unalmas tevékenység, amit el kell kerülni.

2. Gyere el felkészületlenül! Érkezz meg kapkodva, úgy, hogy nem igazán gondolkodtál az összejövétel célján, és így nyugtalan leszel, gondolataid teljesen lekötnek majd. Értékes időbe fog kerülni, amíg összeszeded magad, és ráhangolódasz az alkalomra. Az is segít, ha jöved előtte nem imádkozol azért, hogy áldott legyen a találkozás, nem kérvén

Isten segítségét, hogy tegye gyümölcsözővé a te részvételét. Továbbá, ha a saját imaéleted töredezett és rendszertelen, akkor ez biztosítja, hogy gátlásaid legyenek, amikor közösségben kell imádkoznod.

3. Gyere el, de ne imádkozz! Habár egyszerre csak egy személy imádkozik hangosan, a cél az, hogy mindenki más elmélyülten figyeljen rá, és testvére imádságára áment tudjon mondani. Minden egyes kifejezés, minden mondat meggondolt és tudatos értékelést kíván, hogy azokat magunkévá tehessük, és (így) biztosítsuk, hogy az egyes személyek szavai

mindannyiunk imájává váljanak. Amikor egyvalaki imádkozik, mások csendben az Úrhoz fohászkozhatnak, hogy az Úr hallgassa meg az imádkozót - de ha te szabadon engeded gondolataidat, a testvéred magára maradt.

4. Gyere el, de ne imádkozz hangosan! Némely hívő azt a benyomást kelti, hogy inkább megkísérelne bármely veszedelmes vállalkozást, mintsem egy vagy két mondatot szóljon a közösségben az ő Mennyei Atyjához, aki úgy szerette őt, hogy elküldte az Ő Fiát, hogy meghaljon érte. Bár a közösségben való imádkozás komoly akadálynak tűnhet valaki számára, de azért mégsem annyira, mint ha mártírhalálra kérnék fel őt. Maradj csendben és biztosra veheted, hogy így megfosztod testvéreidet attól a csodálatos bátorítástól, amit a másik hangos imádsága jelent. Majdnem meg is győződ magadat és másokat arról, hogy nincs igaza az Írásnak, amikor ezt mondja: „Mindenre van erőm a Krisztusban, a ki engem megerősít.” (Fil 4,13) Mondhatod, hogy „ilyen a természetem, ezen nem tudok változtatni.” Ez is segít aláásni azt az állítást, hogy az evangélium megváltoztatja az emberek életét.

5. Gondold azt, hogy csak olyan dolgokért imádkozhatsz, amit még senki sem említett! Sokan mondják azt maguknak, hogy nem szükséges imádkozni valamiért, mert már másvalaki említett

te azt a témát. Azonban, amikor egyik ember a másik után ugyanazt a gondolatot veti fel, az Úr tudja, hogy az egész gyülekezet szívében viseli azt a dolgot, és vágyakozik azután. Eszerint az egy olyan fontos célkitűzés, hogy a gyülekezet egy akaratot kéri azt.

6. Sajátítsd ki magadnak az alkalmat, hogy senki másnak ne legyen esélye imádkozni! Próbáld meg annyi időt felhasználni, amennyit csak lehet. Ezt teheted úgy, hogy rendkívül hosszan imádkozol, vagy pedig úgy, hogy újra és újra imádkozol másvalaki helyett is, ha kell. Egy másik módszer az, ha mindegyik imakérést megemlíted egy hosszú imádságban. Ez másokban azt az érzést kelti, hogy már nincs is miért imádkozni.

7. Tegyé meg mindent, hogy a hangod ne legyen hallható! Ez egy rendkívül hatékony módja a zavarkeltésnek, hiszen a jelenlevők többségét megfosztod attól, hogy veled együtt imádkozzanak. Hogyan is tehetnék, ha csak minden második szavadat hallják? Bár buzgón imádkozol az Úrhoz, a testvéreid elsősorban mégis azon gondolkoznak majd: „Mi is volt ez? Mit is mondott?”

Ezt elérhetted azáltal, hogy mélyen meghajtod a fejed, és a térdedet célozod meg, vagy úgy, hogy kegyesen suttogsz.

8. „Prédikálj” az imádkozás alatt! Vannak, akik szeretnek a más hívők iránt érzett haragjuknak imába öltöztetve

hangot adni. Hasonlóképpen a közösség iránti panaszainak is. Ennek megvan az az előnye, hogy másokban az „ez nekem szólt” érzést kelti, és megfosztja őket a válasz jogától. A szokás ugyanis azt diktálja, hogy nekik ott kell ülniük, le kell nyelniük a kellemetlenségeket, és a végén dörgedelmes Áment kell mondaniuk rá.

9. Tanítsd Istent teológiai igazságokra a te imádságban! Ez hiábavaló gyakorlat. Megpróbálhatod, de Ő úgyis mindent tud.

10. Imádkozz idegesítő módon! Gondolkozz erősen, és több tucat eredeti módot fogsz találni arra, hogy az emberek figyelmét miként vond el a mondanótól, és ehelyett arra bátorítod őket, hogy a beszédmódodra figyeljenek. Az egyik hatékony módszer az, ha egy meghatározott szót vagy kifejezést ismételsz végig az imádságod során. Ide tartozik például az „Uram” szó vagy egy kedvenc jelző ismételtetése. Ezzel sikerül rávenned testvéreidre, hogy azon gondolkodjanak, hogy „ez már legalább kilencedszer használja ezt a kifejezést ebben az imádságban”, és így biztosra veheted, ők már egyáltalán nem figyelnek imádságodra.

Phil Arthur

(Engedélyezett fordítás az Evangelical Times, 2005. szeptemberi számából)

(Fordította: Szabó Péter)

ERDÉLY ROMLÁSÁNAK OKAIRÓL

Újságunk kegyes olvasótáborából többen kérdezték, hogy nem lehetne-e az angolszász puritanizmus nagy alakjaitól fordított prédikációk mellett megszólaltatni magyar ajkú kálvinista őseinket. A válasz egyszerű: igen, szóra lehet bírni őket. A prédikációk a Székelyudvarhelyi Tudományos Dokumentációs Könyvtárban levő könyvekből származnak. Felkutatásuk, magyarosításuk és begépelésük, minden nehézség mellett áldásos és reményeink szerint gyümölcsöző munka. Helyenként talán kissé nehézkes a szöveg. Ez abból adódik, hogy igyekeztünk csak a legszükségesebb változtatásokat elvégezni, hogy a mai olvasó számára is maradéktalanul érthető legyen a mondanivaló, de ugyanakkor megmaradjon a nyelv íze, zamata. Imádságos lelkülettel kérjük és kívánjuk, hogy az olvasó áldást nyerjen általa.

Tamás Sándor

„Meggzúnt a mi szívnünknek öröme, a mi vigasságunk siralomra, gyászra fordult. Elesett a mi fejünknök koronája. Jaj már nekünk, mert véleztünk.”

(JerSir 5,15-16)

Hogy Jeremiás próféta írta a Siralmat, abban semmi kétség nincsen, miképpen a fenti igében olvassuk, de, hogy mi okból írta, abban vannak nézetkülönbségek. Némelyek, kik csak futólag és egymás után szoktak ítéletet tenni, úgy vélekednek, mintha Jósias király haláláról írta volna a szent próféta ezeket. Jeremiás is siratta úgymond, Jósias, és siralmas énekekkel siratják őt az éneklő férfiak és asszonyok mind e mai napig, melyeknek éneklése szokás volt Izraelben.

Azonban az egész könyvnek summáját röviden magában foglaló első verse megcáfolja ezt a vélekedést. (JerSir 1,1) Jeruzsálem városának és a Sionnak pusztulásáról beszél ott a próféta, és tudtul adja, hogy siratja.

Ezeket tehát Jeremiás Jeruzsálem városának, a templomnak (amely alatt az egész istentisztelet értjük) és egész Júdáknak romlása kapcsán írta, amikor Nabukodonozor, Nabuzaradán nevű generálisa által, azokat feldúlatta, felégettette, elpusztította és fogságra vitette. Ez fel van jegyezve e prófétánál a próféciái könyvnek utolsó részében, az ötödik részben, amely mintegy rövid summája az egész siralomnak; fontos és a lélekbe sebesen s mélyen beható beszédekkel. E szólásokból álló beszéd által, igen-igen keservesen siratja el a próféta a közönséges lelki-testi nagy romlást, és azt erősen kiábrázolja.

Három dolgról beszél az ígerész: 1. A keserves panasz sok romlás miatt, tudniillik, hogy hazájukat elvesztették, hogy úgy maradtak, mint a gyámoltalan árvák, hogy még vizüket is áron vették meg, és

saját fájukat is nagy summa pénzen stb.) 2. A vigasztalás, melyet Istennek állhatatos gondviseléséből vesznek (19.v.) 3. A buzgóságos imádkozás (21.v.)

Az én tanításom az első részre vonatkozik, amelyben panaszkozik, két nagy jó, vagyis az öröm, vigasság megszűnése miatt (15.v.), és a tisztességtől való megfosztás felől (16.v.).

Két dolog van a mi leckénkben:

Panasz a két nagy veszteség felől (15., 16.v.)

Első veszteségünk a szívünk öröme.

A szívünk bennünk van, középben a testben, ezért ami a szívben van, valósággal ott van, és valóban létezik. Ezért az efféle dolgokat szívbelieknek vagy szív szerintieknek szoktunk nevezni. Jegyezzük meg annak okáért, hogy a szívnek öröme belső, valóságos, gyökeres és innen származik minden igazi öröm.

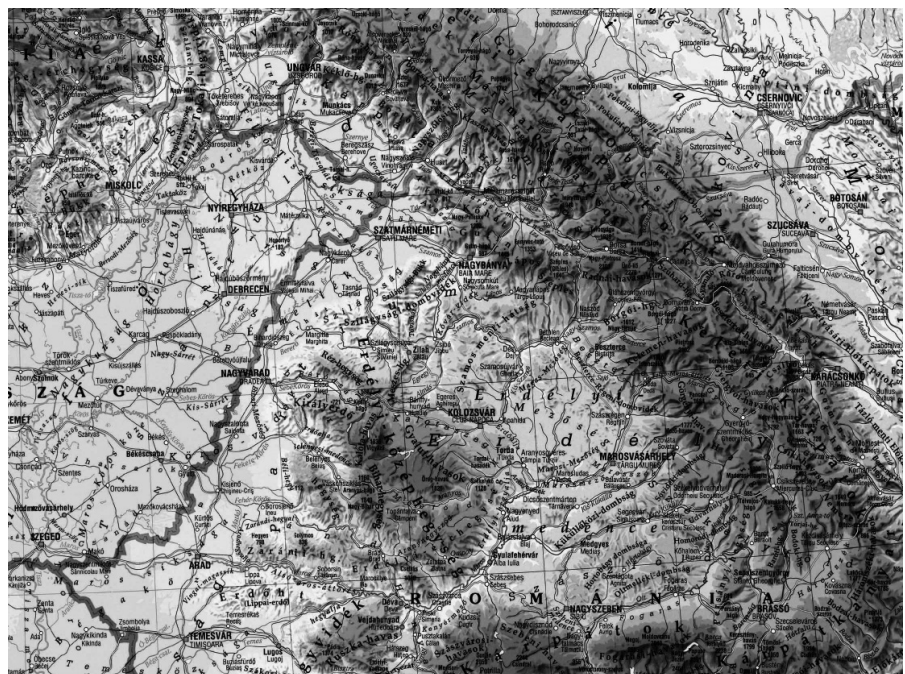
Második veszteségünk a tisztességtől való megfosztás.

A fej a külső tagok között legméltóságosabb, és elsőbbséget élvez. Ezért a korona, amely a fejre kerül, a királyi méltóságnak tündöklő címere, jelzi azért a nagy, dicsőséges, becsületes, tisztességes és méltóságos állapotot, s annak virágzó, tündöklő, fényes voltát. Erről olvasunk a Példabeszédekben Salamonnál: „Ád a te fejednek kedvességének öregbülést, igen szép ékes koronát ad teneked” (Péld 4,9). Vagy ismét a zoltárban: „Felbontottad a te szolgáladdal tett szövetségedet, a földre vetvén meggyaláztad az ő koronáját” (Zsolt 89,40). Hasonló panasz ez a Jeremiáséhoz, mintha azt mondaná a próféta: minden, mi igaz, ami örömünk és virágkozásunk már odavan. Jaj, odavan minden dicsőséges és fényes virágzó állapotunk, tisztességünk és becsületünk, a bűnért és az abban való megátalkodottságunkért.

Az első tanulság mindezek után ez:

Az ország külső-belső jó állapotában való virágzása jelenti a nép igaz becsületének, dicsőségének és valóságos örömeinek fundamentumát.

Elsősorban ez azt feltételezi, hogy a szívnek öröme, és minden vigasság azért fordult siralomra, gyászra, valamint a becsület, tisztesség és minden jó állapot azért szűnt meg, mert azok a keserű romlások, melyekről ez 5. részben panaszkozik Jeremiás, rájuk jöttek. A jó szerencsés állapot ugyanis nem más, mint minden igazság virágzása, ami valóságos örömünk és becsületünk koronája.

Másodszor az ország külső-belső jó állapotának megszűnése és romlása eredményezte az Igében található siralmakat.

E tanulás megértése végett, hadd lássunk itt meg egy dolgot. Miben áll az az országoknak, népeknek külső-belső jó állapotában való virágzása, avagy mi teszi virágzókká azokat?

Három dolgot említhetünk kiváltképpen: (1.) A jó előljárók (2.) A jó szófogadó nép (3.) Az igaz vallásnak terjesztése, és annak Istentől rendelt mindenféle eszközeivel való szorgalmas élés

Értekezzünk ezekről sorjában:

(1.) A jó előljárók

Amit először megneveztünk, azt vegyük először eszünkbe. Itt az előljáró néven nemcsak a hatalmas császárokat, királyokat, hercegeket, fejedelmeket s más legfőbb tisztességben levőket értem, hanem egyéb mindenféle gondviselőket, igazgatókat is. Már most az a kérdés: kicsodák ezek, és hol vannak a jó vezetők?

Először is, a jó magisztrátus tulajdonságairól Mózes ötödik könyvében olvashatunk: 5Móz 17,18. Másodszor, ő az Igére vigyázzon, legyen őnála az, és olvassa azt életének minden idejében, hogy ez legyen mindenkor s mindenben első s fő tanácsosa. Ehhez tartotta ama szent király, Dávid is, magát, mint a zsoltárban feljegyeztette az Istennek Lelke: „a te parancsolatid én gyönyörűségem és tanácsosim.” (Zsolt 119,16-24) Harmadszor tartsa is meg azt, hogy tanulja meg félni a te Jahve Istenedet, hogy így megőrizze a törvénynek minden Igéjét. Nemcsak a saját személyük miatt szükséges kegyességük, hanem egyszersmind, sőt kiváltkép-

pen az alájuk rendelt nép bölcs és istenes vezetéséért is kötelesek az Isten törvényében és a teljes szent Igében tudósoknak és gyakorlottaknak lenni. A Szentírásban és a jó törvényekben járatlan vezető, vak vezető, Üdvözítőnk igaz szava szerint (Mt 15,14), aki vak lévén vezeti a vakot, és mindketten verembe esnek.

A jó vezetőnek tulajdonságai tehát ezek:

Először is az istenfélelem, mely nélkül minden csak semmi. A bölcsességnek kezdete az istenfélelem, azt mondja Dávid, Salamon és Jób. Isten törvénye tanulásának fő és első célja ez: olvassa azt teljes életében, hogy tanulja meg félni

a te Jahve Istenedet. Az Isten Igéjében és jó törvényekben járatos gonosz vezető, valamennyiszer másokat elítél s másokra alkalmazza a törvényt, mindannyiszor magát is menthetetlenül elítéli. Aki ilyet tesz, oktasd őt, a Róma 2. részével, a 17-től 25-ig terjedő versekkel, s talán magára eszmél.

Második tulajdonsága a jó vezetőnek az igazság. Igazsággal erősítettik meg a királyi szék, azt mondja Salamon. (Péld 16,12.) A világ ugyan sokmindenné változtatta az igazságot, mert a megszokott hamis cselekedetet is igazságnak nevezi, de a Szentlélek pontosan meghatározza, hogy a jó vezetőnek mit kell követnie, amikor a Mózes 5. könyvében így szól: „Igazságos igazságot kövess.” (5Móz 16,20) Isten ezért elveti a személyválogatást és az ajándékvételt. Micsoda a személyválogatás, mert tudni való dolog, hogy nem minden személyválogatás vétek. A személyválogatás itt az, mikor az ítélettételben a bíró egyik félnek kedvez, az igazságot figyelembe nem véve, az ügynek ártalmára. Kerülje el ezt a buktatót az, aki igazságos igazságot akar követni. Az ajándékvételnek ártalma az, amint ott az Isten Lelke kijelenti, hogy megvakítja a bölcsüket és elfordítja az igazak szavát. Isten szava ez, aki a mi veszett természetünket nálunknál jobban ismeri: Ne bízzál azért magadban, mert csalárd a szív. (1Sám 12,3)

Harmadik megkívánandó dolog a jó vezetőnél az irgalmasság, amelyet lelki ismerete megbántása nélkül cselekedhet. „Mert az ítélet irgalmatlan az iránt, aki

nem cselekszik irgalmasságot; és dicsekedik az irgalmasság az ítélet ellen.” – mondja Jakab apostol. (Jak 2,13)

Negyedszer, a jó vezető jellemzője ez, hogy a jóknak szeretője és becsülője. Így parancsol az Úr Lelke Salamon király által nekik: „Kedvesek a királyoknak az igaz beszédek; és az igazmondót szereti a király.” (Péld 16,13) A 101. Zsoltárban így van elénk adva a jó vezetőnek szép példája Dávidban, a 3., 4., 5. versekben:

„Nem vetem a szemem hiábavaló dologra; a pártoskodók cselekedetét gyűlölöm: nincs köze hozzám. A csalárd szív távol van én tőlem, gonoszt nem ismerek. A ki titkon rágalmozza az ő felebarátját, elvesztem azt; a nagyralátót és a kevélyszívút, azt el nem szenvedem. Szemmel tartom a föld hűségeseit, hogy mellettem lakozzanak; a tökéletesség útjában járó, az szolgál engem.”

A Római levélben pedig így szól Isten: „Mert a fejedelmek nem a jó, hanem a rossz cselekedetnek rettegésére vannak. Akarod-e pedig, hogy ne félj a hatalmaságtól? Cselekedjed a jót, és dicséretet lesz attól.” (Róm 13,3)

Ötödször, megkívántatik, hogy a jó vezető mértékletes legyen mind ételében, mind italában, s mind öltözetében és egyéb magaviseelésében. „Jaj néked ország, kinek a te királyod gyermek; és a te fejedelmid reggel esznek. Boldog vagy te ország, kinek a te királyod nemes ember, és a te fejedelmid idejében esznek a testnek erejéért és nem az italért.” (Préd 10,16-17) Azt mondja Salamon, hogy az ő anyja kiváltképpen való tanulságul adta neki e kettőt: először, hogy buja, fajtalan életű ne legyen, másodszer, hogy józan legyen és ne tobzódó. „Ne add asszonyoknak a te erődöt, és a te útaidat a királyok eltörlőinek.” (Péld 31,3-9) Mintha azt mondaná, hogy ez a királyoknak valóságos romlás, amint ezt feljebb olvashattuk már.

Nos, mindezen jellemvonások megkívántatnak, és ilyen vezetőkön múlik elsősorban az országoknak igaz virágzása.

(2.) A jó szófogadó nép

Másodszer, a jó szófogadó népen áll vagy bukik minden. Mert a nyakas nép, az előljáróival ujjat húzó nép sok gonoszt hoz magára, mint a kemény nyakú Izrael népének állapota is mutatja Mózes idejében, a pusztában való vándorlaskor, és máskor. Dávid és Salamon ideje alatt pedig az ő istenfélő, jó királyaiknak parancsolataira való hallgatás, és engedelmesség mennyit használt nekik, az megállapítható a Királyok és a Krónika könyvekből.

(3.) Az igaz vallásnak terjesztése és annak Istentől rendelt mindenféle eszközeivel való szorgalmas élés

Mikor nincs jelen a mennyei látásnak tudománya, a nép elszakad Istenétől, aki pedig megtartja a törvényt, ő, mely igen boldog az, monda az Úr. „Ha az én rendelkezéseimben jártok,” – azt ígéri Isten Mózesnél – „én is az én hajlékomat közetek helyezem és az én lelkem nem utál meg titeket.”

Ahol a fent említett három dolog megvan, lehetetlen, hogy ott az országok állapota ne virágozzon. Mindezeknek haszna tehát ez:

Először is, ő, áldott s boldog nép az, amelynek külső-belső jó állapotban való virágzása megvan, jó vezetői vannak, és maga is engedelmes azoknak. Az igaz istentisztelet megbecsülést nyer, és a nép ereje maga az Úr, aki áldást és kegyelmet ad néki. Ellenben ő, nyomorult, ő, elveszett nép az, amely megfosztatott ezektől. Jaj, jaj! (méltán használhatjuk e szavakat, és sirathatjuk vele magunkat) Jaj nekünk, mert vétkeztünk! Hát mit cselekedjünk ezek után? Mert ha sok időt töltünk is a magunk elsiratásában, és sűrű könnyhullatásainkkal nagy vizeket árasztunk is, azzal veszedelmünkön semmit sem változtatunk. Az volna a kérdés, mint kellene tennünk, hogy e veszedelmes veremből, melybe bűneink ejtettek, kimenekedhessünk.

Másodszer, azt a keserves nagy jajt, hogy a nép valóságos igaz öröme és minden becsülete megszűnik, ezt a bűn eredményezi. Az ilyen helyzetben az igazi hívők nem annyira a kemény csapások miatt gyötrik lelküket, hanem amiatt, hogy vétkeztek Isten ellen. Jeremiás és a többi szent példája is ezt sugallja. Jaj nekünk, mert vétkeztünk: mintha azt mondaná, minden jajunknak oka az, hogy vétkeztünk.

Harmadszer, a valóság tehát az, hogy nem mondja: jaj, mert elromlottunk, hanem, jaj, mert vétkeztünk. Lám azt fájlalja, hogy vétkeztek és az ő édes jó Istenüket nyakasságokkal felingerelték.

Amen.

Medgyesi Pál (kb.1605-1663)

Lelkész, író, születési helyét nem ismerjük. Bártfán, majd Debrecenben tanult, 1628-1631 között Németalföldön és Angliában járt, hazatérése után tanár, majd lelkész. 1638-ban már I. Rákóczi György fejedelem egyik udvari papja. Később Nagybányán lelkész, ezt követően Sárospatakra megy. Jelen prédikációja 1657. szeptember 2-án hangzott el Sárospatakon.

A NAGY KÖVEK

A közgazdaság-tudományi egyetemen, az egyik menedzseri előadáson az időbeosztás elmélete és gyakorlata volt a téma. A professzor a nagyszámú ifjú hallgatóság részére egy szemléltető példával készült.

- Nos, lássuk, miről is volt ma szó – mondta az előadó az óra végén, és elővett egy magas, kb. 5 literes széles szájú üvegedényt. Kitétte maga elé az asztalra, mellé pedig egy ökölnyi kövekkel megrakott kartondobozt. A köveket egyenként szépen belerakta az üvegbe. Amikor ezzel végzett, több már nem fért bele, megkérdezte a közönséget:

- Mit gondolnak, tele van ez az edény?

- Igen! – kiáltotta mindenki szinte egyszerre.

- Valóban? Ezt gondolják? – kérdezte az előadó.

Azzal elővett egy kavicsokkal teli zacskót, beleöntött az üvegbe egy adag kavicsot, és kissé megrázta úgy, hogy a kavicsok eljussanak a résekbe. Ezt megismételte; több már nem fért bele. Még egyszer megkérdezte a fiatalokat:

- És most, vajon tele van-e ez az edény?

Zavart csönd, végül egy hang megszólt:

- Szerintem nem.

- Úgy van! – mondta a professzor, fogott egy nagy tasak homokot, és lassan beleöntötte az üvegbe, amennyi belefért: a homok szépen kitöltötte a réseket a kövek és a kavicsok között.

- Kérdezem önöket: tele van-e ez az edény?

- Nem! – kiáltották a hallgatók.

- Jó! – mosolygott az előadó, vett egy nagy kancsó vizet, és lassan színig töltötte az üveget.

Felnézett a diákokra, és feltette a kérdést:

- Nos, uraim és hölgyeim, mit mutat ez a kis szemléltető példa a ma hallottak fényében?

Valaki jelentkezett az első sorban:

- Azt, hogy akár mennyire is zsúfolt a naptárunk, ha igazán akarjuk, mindig tudunk beleilleszteni dolgokat.

- Nem, hölgyem, ennek az illusztrációnak nem ez a lényege. Ma ugyanis a prioritásokról, a feladatok és kötelességek fontossági sorrendjéről tanultunk. És mit láttunk? Azt, hogy ha a nem a nagy köveket rakjuk bele az edénybe először, akkor a helytelen sorrend miatt később nem fogunk tudni belerakni mindent. Mindenkinek meg kell tehát határozni a saját életében a fontossági sorrendet, és a sorrend elején a nagy köveket, amelyeket először kell elhelyeznünk az életünkben.

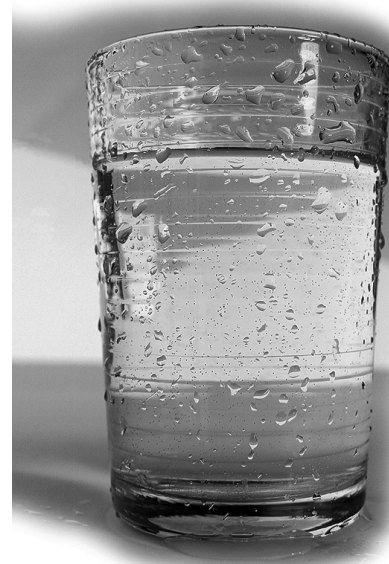
A jó hír az, hogy ehhez útmutatónk, segítségünk is van Istentől az Ő Szentírásában: az ember életének legfőbb célja Isten dicsőítése és keresése gondolatban, szóban és tettben. A lelki egészség, az imádkozás, az igeolvasás, a család, a házastárs, a gyermek, a gyülekezet. Ha ezeket nem a megfelelő prioritással helyezzük el az életünkben, akkor nem lesznek a helyükön, és nem is fognak jól működni. Ezért mondtam tehát önöknek az előadásban, például a munkamániá bálványával kapcsolatban, hogy nemcsak azért élünk, hogy dolgozzunk, hanem azért dolgozunk Isten dicsőségére, hogy megéljünk.

Amikor tehát majd újra elolvassák a mai előadás jegyzetét, mindenki gondolkozzon el, hogy mi a fontossági sorrend, és mik a nagy kövek a saját életében, és helyezze el először azokat az életében.

Őszintén remélem, hogy jó döntést hoznak! Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

„Ne gyűjtsetek magatoknak kincseket a földön, hol a rozsda és a moly megemészti, és ahol a tolvajok kiássák, és ellopják. Hanem gyűjtsetek magatoknak kincseket mennyben, ahol sem a rozsda, sem a moly meg nem emészti, és ahol a tolvajok ki nem ássák, sem el nem lopják. Mert ahol van a ti kincsetek, ott van a ti szívetek is.” (Mt 6,19-21)

(Az E-mail Ministry nyomán. Fordította és átdolgozta Tihanyi Pál.)

HETI SZOLGÁLATI ALKALMAK GYŰLEKEZETEINKBEN:

HELYSÉG	KAPCSOLAT	KEDD	SZERDA	CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
Budapest	Sikó Mihály 06-1-322-9317		18:00 FB				10:00 IMA 10:30 IT 14:00 FB
Miskolc	Bagoly Gyula 06-46-412-558				18:00 FB		9:45 IMA 10:30 IT
Kaposvár	Bencs Miklós 06-82-712-489						16:00 IT
Barót	Tókos Sándor 0267-377-369					18:00 FB	11:00 IT 18:00 FB
Brassó	Simon Szabolcs 0268-328-278			18:00 FB			11:00 IT 18:00 IT 19:00 IMA
Erdőszentgyörgy	László Lehel 0723-630-793	18:00 FB				18:00 HIT	10:00 IT 18:00 FB
Kézdivásárhely	Simon Szabolcs 0267-318-773						15:00 IT
Kolozsvár	Szász Attila 0264-450-567		18:00 IMA				10:00 IT 17:30 FB
Marosvásárhely	Molnár Sándor 0265-225-561			18:00 FB			11:00 IT 17:00 IMA 18:00 FB
Nyárádszentanna	László Lehel 0723-630-793						
Rava	László Lehel 0723-630-793			14:00 HIT			14:00 IT 16:00 GYB
Petrozsény	Zólya Csaba 0723-395-260				15:00 FB		
Sepsiszentgyörgy	Simon Szabolcs 0267-318-773		19:00 FB	19:00 IMA			10:00 IT 19:00 FB
Szamosújvár	Szász Attila 0723-368-408						14:30 IT
Székelykeresztúr	Tamás Sándor 0723-332-053						8:30 IT
Székelyudvarhely	Curcubet Gábor 0266-210-211		19:00 FB		19:00 FO		10:00 IT 11:00 HIT 16:00 FB
Szováta	Kovács Ferenc 0265-577-592						10:00 IT 17:00 FB 11:00 FB (Parajd)
Vulkán	Zólya Csaba 0723-395-260		16:00 IMA 17:00 FB				10:00 IT 17:00 FB
Badaló	Gál István 031-417-6372				19:00 FB	11:00 GYB	9:00 IT
Barkasó	Lőrinc Bertalan 031-417-6372						13:00 IT
Beregszász	Demeter Géza 031-412-4639		15:00 FB				10:00 IT
Gát	Lőrinc Bertalan 06-20-808-4845			15:00 IMA 16:00 FB			10:00 IT
Izsnyéte	Lőrinc Bertalan 031-417-6372				17:00 IMA 19:30 FB		15:00 IT 17:00 IMA
Kukja	Demeter Géza 06-20-416-5037	19:00 IB					13:00 IT
Rafajna	Gál István 031-412-4639			19:00 FB			16:00 IT
Zápszony	Gál István 031-412-4639			15:00 FB			17:30 IT

IT - istentisztelet, FB - felnőtt bibliaóra, IB - ifjúsági bibliaóra, FO - fórumbeszélgetés, HIT - hitvallás tanulmányozás, GYIT - gyerekistentisztelet, GYB - gyerekbibliaóra

FELHÍVÁS

Örömmel vesszük tudomásul, hogy lapunk tartalma sok hívó testvérünknek segít a lelki- és hitbeli növekedésben. Kérjük kedves olvasóinkat, hogy bizonyágtételeikkel, cikkeikkel és egyéb írásaikkal járuljanak hozzá, hogy lapunk gazdagabb és színvonalasabb lehessen. Szeretnénk tehát bátorítani mindenkit, hogy kapcsolódjon a lap szerkesztéséhez és - nem utolsó sorban - terjesztéséhez.

A Szerkesztő